

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De civitate dei

Augustinus, Aurelius

[Freiburg im Breisgau], 1494

[Liber X]

[urn:nbn:de:bsz:31-313420](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313420)

Liber

Incipiunt capitula libri decimi

i	De veritate et similitudine sue angelis siue hoib ⁹ p ^o vni deū tribui etiā platonicos defuisse: s ^z vtrū hi quos ob hoc ipm colēdos putāt vni tm̄ deo an etiā sibi sacrificari velint eē querēdū.	xviiij	Contra eos qui de miraculis quib ⁹ dei populus eruditus est negant ecclesiasticis libris esse credendum.
ii	De superna illuminatione quid plotin ⁹ platonice ⁹ senserit	xix	Que ratio sit visibilis sacrificij q ^o vni vero et inuisibili deo offerri docet vera religio.
iii	De vero dei cultu a quo platonici quāuis creatorem vniuersitatis intellexerint deuiarunt colendo angelos siue bonos siue malos honore diu ino.	xx	De summo veroq ^{ue} sacrificio quod ipse dei et hominum mediator effect ⁹ est.
iiii	De vni vero deo sacrificium debeat.	xxi	De modo potestatis demonibus date ad glorificandos sanctos qui pertulerunt iam passionem: qui aereos spiritus non placando ipos sed in deo permanendo vicerunt.
v	De sacrificijs que deus non requirit: s ^z ad significationem eorum obseruari voluit que requirit.	xxii	Unde sit sanctis aduersum demones p ^o as et vni cordis vera purgatio.
vi	De vero perfectoq ^{ue} sacrificio.	xxiii	De principijs in quibus platonici purgationem anime esse profitentur.
vii	De sanctorum angelorum ea sit in nos dilectio: vt nos non suos sed vni ⁹ veri dei velint esse cultores.	xxiiii	De vno veroq ^{ue} principio quod solā naturam humanā purgat atq ^{ue} renouat.
viii	De miraculis que deus ad corroborandam fidem piorum etiā per angelorum ministerium promissis suis adhibere dignatus est.	xxv	Omnes sanctos et sub legis tempore et sub prioribus seculis in sacramēto et fide xp̄i iustificatos fuisse.
ix	De illicitis artibus erga demonum cultum in quibus porphyrius platonice ⁹ q ^o dā pbādo q ^o dā q̄si iprobādo versat.	xxvi	De inconstantia porphyrij inter cōfessionem veri dei et cultum demonum fluctuantis.
x	De theurgia que falsam purgationem aīs demonū inuocatiōe pmittit.	xxvii	De impietate porphyrij qua etiā apuleij transcendit errorem.
xi	De epistola porphyrij ad anebuntem egyptiū in qua petit de diuersitate demonum se doceri.	xxviii	Quibus persuasionebus porphyri ⁹ obcecatus non potuerit veram sapientiam que est xp̄us agnoscere.
xii	De miraculis que per sanctorum angelorum ministerium deus verus operatur.	xxix	De incarnatione domini nostri iesu xp̄i quam confiteri platonicoꝝ erubescit impietas.
xiii	De inuisibili deo qui se visibilem sepe p ^o stituit: non fm̄ quod est: sed fm̄ quod poterant ferre cernentes.	xxx	Quāta platonici dogmatis porphyri ⁹ refutauerit: et dissentiedo correxerit.
xiiii	De vno deo colendo non soluz propter eterna sed etiā propter temporalia beneficia q̄ vniuersa in ipso ⁹ prouidentie potestate consistunt.	xxxi	Contra argumentum platonicoꝝ q ^o animam humanam asserunt deo esse coeternam.
xv	De ministerio sanctorum angelorum q̄ prouidentie dei seruiunt.	xxxii	De vniuersali viā anime liberāde quas porphyrius male querendo non reperit: et quam sola gratia christiana referauit.
xvi	An de promerenda beata vita his angelis sit credendum qui se coli exigunt honore diuino: an vero illis qui non sibi sed vni deo sancta precipiunt religione seruari.		
xvii	De arca testamenti miraculisq ^{ue} signoz que ad cōmendandam legis ac promissionis auctoritatem diuinitus facta sunt.		

Incipit liber decimus.

L. 1

Capitulum I
 o **num**
 certa
 sententia. rē.
 Dic incipit li
 ber dectm in
 quo beatus Au
 gustinus ostē
 dit q̄ ageli bo
 ni non sunt co
 lendi cultu la
 trie nec ipsi b
 desiderant. Et
 continet liber
 iste. xxxij. cap.
 quoz̄ primuz̄
 est quasi pbe
 male. In quo
 duo facit. naz̄
 primo reducit
 ad memoriam
 quedā sapius
 tractata libro
 vij. facies de
 ipsis bueem
 mētionē yr ad
 sequētia se cō
 tinuet. facit
 autē mētionē
 de diuersitate
 opinionuz̄ cir
 ea beatitudiez̄
 quā posuit li.
 vij. cap. vij.
 Itē de electio
 ne platonico
 rum p̄ ceteris
 philosophis.
 De qua eodem
 libro habet ca
 pit. x. Item de
 cultu multoz̄ū
 deoz̄ū et demo
 nuoz̄ū. cōtra quē
 disputatuz̄ est
 eodem libro a
 capt. xij. vsq̄
 ad finē libri.
 Secundo ibi
 b **Nunc** vī
 dendū ac disse
 rendū rē. ostē
 dit que restāt
 in hoc libro a
 genda. rē facit
 tria. Nā p̄mo
 ostēdit qd̄ re
 stat differēdū
 Et pater lra.
 Secundo ibi
 c **Dic** ē em̄
 diuinitati rē.

Roma. j.

Ad nium certa
 sententia ē: qui
 rōne quoq̄ mō
 vti p̄nt brōs eē
 oēs hoies vel
 le **Qui** autē sint
 vel vñ fiant: dum mortaliū que
 rit infirmitas: multe magneq̄
 ptrouersie concitate sunt: in q̄
 bus p̄bi sua studia rōcia p̄triuē
 uerunt: q̄s in mediū adducere
 atq̄ discutere: r̄ lōgū est r̄ n̄ ne
 cessariū. Si em̄ recolt q̄ hec le
 git: qd̄ i libro egerim octauo i
 eligēdis p̄bis: cū q̄b̄ hec de brā
 vita q̄ post mortē futura ē q̄stio
 tractaret: vtz̄ ad eam vni deo
 vero: q̄ etiā ē deoz̄ū effectoz̄: an
 plurimis dijs religiōe sacrificz̄
 seruiēdo puenire possim: non
 etiā hic eadē repeti expectet: p̄
 fertim cū possit relegēdo si for
 te oblit̄ ē: ad mīculari memo
 riā. **Elegi** em̄ platonicos oim̄
 p̄horū merito nobilissimos: p̄
 p̄terea qz̄ sape potuerūt licz̄ im
 mortālē ac rōnalē vel intellectu
 alē hoies aīam: nisi p̄cipato lu
 mine illi deī a q̄ r̄ ip̄a r̄ mūdus
 fact̄ ē brāz̄ esse nō posse. Ita et
 illud qd̄ oēs hoies appetūt: i. vi
 tā brām: quē q̄ isti assecuruz̄ ne
 gant: q̄ nō illi vni optimo qd̄ ē
 incōmutabilis de: puritate ca
 sti amoris adheserit. Sz̄ qz̄ r̄ ip̄
 si q̄s siue cedentes vanitati er
 roz̄ū p̄lorū: siue yr ait aplus:
 Euāescētes in cogitatōib̄ su
 is multos deos colēdos ita pu
 tauerūt vel putari voluerūt yr
 etiā qd̄ā eoz̄ demonib̄ diuos
 honores sacroz̄ū r̄ sacrificioz̄ū
 deferēdo eē censerēt: q̄b̄ iam
 ex pte nō pua respōdim̄. **Hic**
 videntū ac differēdū est: q̄ntū
 de: donat imortales ac beati
 celestib̄ sedibus dñationibus:
 p̄ncipatibus: potestatib̄ cōsti
 tuti. quos isti deos et ex q̄b̄ q̄s
 dam vel bonos demōes: vñ no
 biscum angelos nomināt: quō
 credēdi sunt velle a nobis re
 ligionē pietatēq̄ seruati: hoc ē
 yr apertius dicam: vtrū etiā si

bi an tm̄ deo suo q̄ etiā n̄ ē: pla
 ceat eis yr sacra faciam r̄ sacri
 ficem: vñ aliqua nra seu nosip
 sos religionis ritib̄ cōsecrem̄
Hic est em̄ diuinitati: vel si exp̄ssi
 us dicendū est deitari debitus
 cultus: p̄pter quē vno verbo si
 gnificandū: q̄m̄ satis mihi ido
 neū nō occurrit latinuz̄: greco
 vbi necesse ē insinuo qd̄ velim
 dicere **Latria** q̄pe nri vbi cūq̄
 sc̄taz̄ scripturaz̄ positū est iter
 pretati sunt seruitutez̄. Sed ea
 seruit̄ q̄ debet hoib̄ fm̄ quā p̄
 cipit ap̄s: seruos dñis suis sub
 ditos eē debere: alio noīe gre
 ce nūcupari solet. **Latria** vero
 fm̄ psuetudiem q̄ locuti sunt q̄
 nob diuina eloq̄a pdiderūt: aut
 sp̄ aut tā frequēter yr pene sp̄ ca
 dieit seruit̄ q̄ p̄tinet ad colēdū
 deū. Proinde si tātm̄ modo cul
 tus ip̄e dicat: nō soli deo debe
 ri videtur. **Dicimur** em̄ colere
 homines q̄s honorificatiōe vñ
 recordatiōe vel p̄stia frequēta
 mus. **Hec** solū ea q̄b̄ nos reli
 giosa hūilitate subijci: s̄ q̄daz̄
 etiā q̄ subiecta sunt nobis coli
 phibent. **Hā** ex hoc vbo agrico
 le r̄ coloni r̄ incole vocant̄. **Et**
 ipsos deos nō ob aliud appellāt
 celicolas: nisi q̄ celū colāt: non
 vtiq̄ venerādo s̄ inhabitando
 tanq̄ q̄sdā celi colonos: n̄ sicut
 appellāt coloni q̄ pditōez̄ debēt
 genitālī solo p̄p̄ agriculturaz̄
 sub dñito possessoz̄: s̄ sicut ait q̄
 dā latini eloquij magn̄ auctoz̄
Urbs antiq̄ fuit: tyr̄ h̄ tenuere
 coloni **Ab** icolēdo em̄ colonos
 vocauit nō ab agricultura. **Hic**
 r̄ ciuitates a maiorib̄ ciuitati
 b̄ velut p̄lor̄ examini b̄ pdire
 colonie nūcupāt. **Ac** p̄ hoc cul
 tū qd̄ h̄ deberi nisi deo: p̄p̄a q̄
 dā notōe vbi hui⁹ verissimū est
Sz̄ qz̄ r̄ aliaz̄ rez̄ d̄ cult̄. iō la
 tine vno vbo significari cultus
 deo debet nō pōt. **Hā** r̄ ip̄sa re
 ligio q̄uis distincti s̄ quēlibet
 sed di cultū significare videat̄
 vñ isto noīe iterpretati sūt nri eā
 q̄ grece thescia d̄: tm̄ qz̄ latina

ostendit penū
 riam smonis
 latini q̄ debet
 remus expme
 re cultū qui so
 li deo est exbi
 bendus. q̄ po
 nuria greci nō
 laborant. h̄nc
 em̄ vocabulū
 vnum qd̄ ē la
 tria. qd̄ in la
 tinum transla
 tum est idē qd̄
 seruitus. s̄ tm̄
 in hoc est dif
 ferentia. quia
 greci n̄ vocāt
 latria nisi ser
 uitorem illā q̄
 soli deo debet
 a q̄ idolatria
 dicit seruitus
 talis idolis ex
 hibita. In la
 tino vero vñ
 mur noīe ser
 uitur generā
 lius. r̄ ita ē de
 alijs noībo la
 trinis. quibus
 in greco corre
 spondent vo
 cabula impoz̄
 rātia cultū vel
 seruitutez̄ soli
 deo exhibēduz̄
 sicut declarat
 p̄r exēpla de
 mltis vocabu
 lis. vñ pura ē
 hoc vocabulo
 cult̄ qd̄ etiam
 ad ea q̄ hoib̄
 fiunt extendit̄
 dicit em̄ a co
 lendo qd̄ mul
 tipliciter acci
 pit. nam q̄nq̄
 capit p̄ eo qd̄
 facimus sup̄
 orib̄ q̄s bono
 rare mltuz̄ fre
 quentam. q̄n
 qz̄ p̄ eo qd̄ fa
 cumul circa ea
 q̄ nobis subie
 ta sunt a q̄ di
 cunt qd̄ā agri
 cole. qd̄ā colo
 ni. quidam in
 cole. r̄ quidaz̄
 celicolē q̄s ce

*V. angelus p̄locat
 ab homib̄ adorand̄
 cōtra d̄ q̄o. r̄ b̄
 Tōd̄ q̄ p̄t̄ r̄ cer
 mōloḡ r̄ p̄p̄. d̄ p̄p̄*

Ephe. 6.

*Quis h̄m̄ affe
 h̄m̄ vna d̄az̄*

1501 h̄m̄ vna r̄ lo

Virgil. f. eneid.

religio

Liber

licoloni. i. ha-
bitatores. co-
mo quo virgi-
lii dicit lib. 1.
Eneidos. lo-
qns de cartha-
gine sic. Urbs
antiq̄ fuit. 17/
rū tenere co-
loni. fuit aut̄
carthago a ty-
rys cōdita et i-
habitata. pro-
pter qd̄ virgi-
lius vocat ci-
ues tyrios co-
lonos sic di-
ctos ab incolē-
do. i. inhabitā-
do. a q̄ etiaz q̄
dam ciuitates
dicūt colonic
Cōringit enī
q̄nq̄ pplm ci-
uitatis altul-
sic exercecere.
vt faciat qua-
si examen fili-
oz more apū-
cui multitudi-
ni n̄ sufficit et
uitas. et ido re-
cedēs inde ali-
bi condit ciui-
tates nouam.
Talis ho ciui-
tas vocat co-
lonia p̄oris ci-
uitatis. Alio-
tū modo dicitur
colonus il-
le qui in terra
illa genitus ē
quā sub certa
conditōne vel
pacto colit ab
agricultura sic
dicit. Igit̄ co-
lere multa s̄y-
gnificat q̄ his
versib⁹ p̄tinēt
Agros rus
formā supos-
colit atq̄ parē-
tes. Nos arat
hos habitat.
ornat. bono/
rat amat. Si-
cut aut̄ est de
vocabulo cul-
tus. ita est de
vocabulo reli-
gionis et pietas

loquendi cōsuetudine: nō solū
impitoy: v̄p̄tā doctissimoy
et cognatiōib⁹ humanis atq̄ af-
finitatib⁹ et q̄busq̄ necessitudi-
nibus d̄: exhibēda religio: non
eo vocabulo vitā ambigū cū
de cultu deitatis vertit̄ q̄stio: vt
fidenter dicere valeam⁹ religi-
onē nō esse nisi dei cultū: qm̄ vi-
det̄ hoc x̄bū a significanda ob-
seruatiā p̄p̄n q̄ratis hūane in-
solēter auferri. Pietas q̄ p̄pe
dei cult⁹ intelligi solet quā gre-
ci eusebian vocant. hec tñ et
erga parētes officiose h̄fi dicitur
Abore ar̄ vulgi hoc nomē etiaz
in operib⁹ misericordie frequē-
tas: quod ideo arbitroz eueni-
se: quia hec fieri p̄cepit deus
mandat: eaq̄ sibi vel pro sacrifi-
cijs vel p̄ sacrificijs placere
stat. Ex q̄ loq̄ndi cōsuetudine
factū est vt et deus ip̄e dicat p̄
quem tamen greci nullo suo
sermonis vsu eusebiū vocant:
q̄uis eusebian p̄ misericordia illoz
etiā vulg⁹ vsurper. Tñ in quib⁹
busdā scripturay loc⁹ vt diffinitio
certior appeat: nō eusebian qd̄
ex bono cultu sed theosebian:
q̄ ex dei cultu cōpositū resonat
dicere maluerūt. Et r̄liber ar̄
hoz nos vno x̄bo enūciare nō
possum⁹. Que itaq̄ latia gre-
ce nūcupat̄. et latine interpretat̄
seruit⁹: s̄ ea q̄ colim⁹ deū: vel q̄
threscia grece: latie ar̄ religio
d̄: s̄ ea q̄ nobis ē erga deū: vel
quā illi theosebian: nos x̄o nō
vno x̄bo exp̄mere sed dei cultū
possumus appellare: hāc ei tñ
deo debere dicimus q̄ ver⁹ ē de-
us facitq̄ suos cultozes deos.
Quicūq̄ igit̄ sunt in celestib⁹
habitatoib⁹ imortales et beati:
si nos nō amāt nec btōs eē nos
volūt: colendi vtiq̄ nō sunt. Si
aut̄ amāt et btōs volūt: p̄fecto
ide volūt vñ et ip̄i sūt: an aliūde
ip̄i bt̄i aliūde nos. Cap. II
Ed nō est nob̄ vll⁹ cū
his excellētiorib⁹ p̄bis
in hac q̄stione p̄fictus
viderūt. n. suisq̄ lris mlt̄: mo-

dis copiosissime mādauēst. hic
illos vñ et nos fieri beatos obie-
cto quodā lumē intelligibili qd̄
de⁹ est illis: et aliud est q̄ illi: a q̄
illustrant vt clareāt: atq̄ ei⁹ p̄ti-
cipatiōe p̄fecti beatiq̄ substi-
stant. Sepe multūq̄ plotin⁹ as-
serit sensum platonis explanās
ne illā quidē quā credūt eē vni-
uersitatis animā aliunde beatā
eē q̄ nostram: idq̄ esse lumē qd̄
ip̄a non est: sed a quo creata est
et quo intelligibiliter illuminan-
te: intelligibiliter lucet. Dat etiā
similitudinem ad illa incorporea
de istis celestib⁹ conspicuis am-
plisq̄ corpibus: tanq̄ ille sit sol
et ip̄a sit luna. Lunaz q̄pe solis
obiectū illuminari putat. Sic
ille magnus platonis: animaz
rōnalē siue potius intellectuā
dicenda sit: ex quo genere etiaz
immortalū beatorūq̄ animas
esse intelligit: quos in celestib⁹
sedibus habitare non dubitat.
non habere supra se naturā ni-
si dei qui fabricatus est mundū:
a quo et ip̄a facta ē: nec aliunde
illis sup̄nis preberi vitā beatā et
lumē intelligētē veritatis q̄ vñ
p̄bet et nobis: consonās euāgē-
lio vbi legit̄. Fuit hō miss⁹ a deo
cui nomen erat ioānes: hic ve-
nit in testimoniū vt testimoniū
phiberet de lumine: vt oēs cre-
derēt p̄ eū. Hō erat ille lumē: s̄
vt testimoniū phiberet de luē.
Erat lumē v̄p̄: qd̄ illuminat oēs
hoiem veniētē in hūc mūdū. In
q̄ differētia satis ostēdit aiām rō-
nalē vñ intellectuāle q̄lis erat in
ioāne. sibi lumē eē nō posse: s̄ al-
teri⁹ veri lumis p̄cipatiōe luce-
re. hoc et ip̄e ioannes fatef: vbi
ei phibēs testimoniū dicit. Nos
oēs de plēitudine ei⁹ accepim⁹.
Et cū ita sint: s̄ La. III a
q̄ platonici vñ q̄cūq̄ alij ita
senserūt: cognoscentes deū sic
deum glorificarent et gratias a-
gerent: nec euanescerent in co-
gitationibus suis: nec populoz
errorib⁹ p̄m auctozes fierēt p̄-
tis resistere nō auderēt: p̄fecto

tis vt deela-
rat. tertio ibi.
D. Que ita-
q̄ latia. r̄.
Prop̄dit illd̄
qd̄ de tali cul-
tu oīno est re-
nendū scilicet
q̄ solido ex-
hibendus est
cultus latie q̄
cūq̄ noie voce-
tur. et boni an-
geli qui codēz
obiectoz bt̄i sūt
quo r̄nos vo-
lunt q̄ cundēz
colant. us quez
et ip̄i colunt.
La. II.
Ed nō
est nob̄
vllus r̄. In h̄
capitulo inci-
pit tractat⁹ bu-
tus lib. et oī
dit specialiter
in hoc ca. seu
libro quō pla-
tonici papui
nobiscū cōuē-
unt in hoc q̄
nō aliunde sūt
beati angeli et
hoies. qd̄ in p̄ Job.
cedenti caplo
reliquit quasi
discutendum
Et ideo quan-
tum ad hoc p̄-
tinet non ē co-
tra platonē d̄
sp̄randum.
Ibidem
La. III.
a. Ueuz
q̄ ita sint
r̄. In hoc ca. Roma.
ostendit anḡ
ex dictis in p̄
cedenti caplo
q̄ platonici ha-
berent cōcedere
re q̄ tñ vñ de
us colendus

est culti la-
tris. si yari-
tas aut ri-
mor: p[ro]p[ter] co-
trariu[m] sapi-
entis ipso-
no retrabe-
ret.

La. III.

a Uic
b nos
seruitutem
re. In h[oc] ca.
on[de]dit aug[ustinus]
q[uod] soli deo de-
bet seruire.
que grece
latria dicitur
cur[us] p[ro]p[ter] h[oc]
simus ac[er]
est offerre
sacrificiu[m]
na[m] cetera fe-
re o[mn]ia q[ue] deo
errin[de]nt
exhibemus
ad honora[m]
dos hoies
tra[n]s[er]ata su[n]t
Et facit in
hoc capitu-
lo duo. q[uod]
p[ri]mo on[de]dit
quod offerri-
mus deo sa-
crificiu[m] spi-
rituale vbi
infra sic di-
cit.

b Dunc
ergo relige-
tes unde et
religio re.
Dicit tullius
q[uod] religiosus
a religendo
appellatur. q[uod]
retractat. et
tanq[ua]m recli-
git ea q[ue] ad
cultu[m] diui-
nu[m] p[er]tinent
fido. h[oc] e[st]
li. et etymo-
logia[m] dicit
q[uod] religio ap-
pellatur eo q[uod]
p[er] cam vni-
deco religa-
mus. aias
nostras ad
cultu[m] diuini
vinculo ser-

co[n]siterent[ur] et illis imortalib[us] ac be-
atis et nob[is] mortalib[us] ac miseris: vt
imortales ac beati esse possunt vnu[m]
deu[m] deo[m] colendu[m] q[uod] et n[on] e[st] et illo[rum]
a Uic nos seruitute[m] La. III.
b que latria grece dicitur: siue in
q[ui]busq[ue] sacram[en]tis siue in nobis ip[s]is
debem[us]. Huius em[en] templu[m] simul
omnes et singuli templa sum[us]: q[uod] et
o[mn]i co[n]cordia[m] singulos inhabita-
re dignat[ur]: no[n] in o[mn]ib[us] q[ui] in singulis
maior: q[uam] nec mole distendit nec
p[ri]ncipio minuit. Lu[m] ad illu[m] sursum
eius est altare cor[is] nostru[m]: eius vni-
genito cu[m] sacerdote placamur: ei
cruentis victimas cedimus: qua[m]
do vsq[ue] ad sanguine[m] p[ro] eius verita-
te certamus: ei suauissimu[m] adole-
pio sanctoru[m] amoz[is] flagramus: ei
dona ei i[n] nob[is] nosq[ue] ip[s]os vouem[us]
et reddim[us]: ei beneficioru[m] ei[us] solenni-
tatib[us] festis et dieb[us] statut[is] dicam[us]
sacram[en]ta[m]q[ue] meo[rum] a[n]i[m]a: ne volumine
tempo[rum] ingrata subrepat obliuio
ei sacrificam[us] hostiam humilitatis et
laudis in ara cordis igne feruide
caritatis. Ad hu[m] videndu[m] sic vide-
ri poterit: ei[us] coherendu[m] ab o[mn]i
peccato[rum] et cupiditatu[m] malaru[m] la-
be mundamur: et ei[us] nomie p[ro]secra-
mur. Ipe em[en] fons n[ost]re beatitudis:
ipe o[mn]is appetitio[n]is est finis. Hu[m] e-
ligentes vel potius reeligentes: ami-
feramus em[en] negligentes. Hu[m] ergo
go religentes vnu[m] et religio dicta p[ro]-
hibet: ad eu[m] dilectio[n]e tendim[us]: vt
p[er]ueniendo quiescam[us]: id beati q[uod]
illo sine p[ro]fectu. Bonu[m] em[en] n[ost]ru[m] de
cuius sine int[er] p[ro]hos magna cont[ra]-
ctio e[st]: nullu[m] e[st] aliud q[ui] illi coherere
cui[us] vni[us] a[n]i[m]a intellectualis incor-
poreo dicit[ur] p[ro] amplexu: veris ip[s]e
secundaturq[ue] virtutib[us]. Hoc em[en]
bonu[m] diligere: in toto corde: in to-
to a[n]i[m]a: et in tota virtute p[ro]cipimur.
Ad hoc bonu[m] debem[us]: et a q[ui]bus di-
ligimur duci: et quos diligim[us] du-
cere si co[n]plent[ur] duo illa p[ro]cepta in q[ui]-
bus tota lex pendet et p[ro]phete. Di-
liges d[omi]nu[m] deu[m] tuu[m] in toto corde
tuo et in tota a[n]i[m]a tua: et in tota me-
te tua et diliges p[ro]ximu[m] tuu[m] ta[m]q[ua]m teip[s]u[m]
Et em[en] ho[m]o se se diligere nosset p[ro]sti-

tur[us] est ei finis q[ui] referret o[mn]ia q[ue] a ge-
ret vt beat[us] e[st]. Ho[m]o em[en] q[ui] se diligit
aliud vult esse b[ea]tu[m]. Hu[m] aut[em] finis
est: adherere deo. Iam igit[ur] sci[en]ti di-
ligere seip[s]u[m]: co[m]mendat de p[ri]mo
mandat[is]: nisi vt ei q[ui] p[ro] com[un]e det
diligendu[m] deu[m]: hu[m] e[st] dei cult[us]: hec
vera religio: hec recta pietas: hec
t[ame]n deo debita seruitus. Quocun-
q[ue] igit[ur] imortalis p[ro]as quatalibet
virtute p[ro]dita: si nos diligit sicut se
ip[s]am: ei vult esse subditos vt b[ea]ti si-
mus: cui et subdita b[ea]ta e[st]. Si q[ui] non
colit deu[m] misera e[st]: q[uod] deo p[ro]uat[ur]: si
at colit deu[m] si vult se coli p[ro] deo Illi
em[en] pot[est] d[omi]ne snie suffragat[ur]: et dile-
ctio[n]is virib[us] fauet q[ui] scriptu[m] est. Sa-
crificans dijs eradicabit[ur]: nisi d[omi]no
soli. Ha[m] vt alia nu[m]c taceat q[ui] p[ro]tin[et]
ad religio[n]is obsequiu[m] q[ui] colit deus
sacrificiu[m] certe null[us] ho[m]i[n]u[m] e[st] q[ui] au-
deat dicere debere: nisi d[omi]no soli. Ab-
ta deniq[ue] de cultu d[omi]no vsurpata
sunt: q[ui] honorib[us] deserunt hu[m]anis
siue humilitate nimia: siue adu[er]-
sio[n]e pestifera: ita t[ame]n vt q[ui] ea dese-
runt ho[m]i[n]es habent q[ui] dicit[ur] colen-
di et venerandi: si at eis m[ul]tu[m] addit
et adorandi. Quis deo sacrificandu[m]
cessit nisi ei que deus aut scit aut
putauit aut finxit. Porro anti-
qu[us] sit i[n] sacrificando dei cult[us] duo il-
li f[er]es: cain et abel sat[is] indicat: q[ui]ru[m]
maioris de[us] reprobauit sacrificiu[m]
minoris asperit. La. V.
a Uic aut[em] ita desipiat vt exi-
q[ui] stimet aliq[ui]b[us] v[er]b[is] dei esse ne-
cessaria q[ui] in sacrificijs offeru[n]t. q[uod]
cu[m] multis locis dina scriptura tes-
tet[ur]: ne longu[m] faciam[us]: breue illud
de psalmo co[m]m[un]e: ore sufficiat. di-
xi d[omi]no de me es tu q[ui]m bono[rum] me-
o[rum] no[n] eges. Ho[m]o solu[m] igit[ur] pecore v[er]-
q[ui]libet alia re corruptibili atq[ue] fre-
na: si ne ip[s]a q[ui] d[omi]ne iusticia ho[m]i[n]is de[us]
egere credendu[m] e[st]: totu[m]q[ue] q[uod] recte
colit de[us] ho[m]i[n]u[m] p[ro]desse no[n] deo. Neq[ue]
ei fonti se q[ui] d[omi]ne dixerit p[ro]fuisse si bi-
berit aut luci si viderit. Neq[ue] ab
antiquis p[ro]hib[ita] talia sacrificia facta
su[n]t i[n] victimis peco[rum] q[ui] nu[m]c dei po-
pulus legitime non facit: aliud in-
telligendu[m] e[st] nisi reb[us] illis eas res

uicidi quod
verbu[m] copo-
sitiu[m] est a re-
ligendo. id
est eligendo.
vnde dicit
religio q[ui]st
eligo. Se-
cundo lib[er].
c. Que
cu[m]q[ue] igit[ur] i[n]
mortalis re-
o[n]dit q[uod]
soli deo of-
ferendu[m] sit
sacrificiu[m]
etiaz copo-
rale.

Exo. 22.

La. V.
a Uic
q[ui] aut[em]
ita desipiat
re. In hoc
ca. ostendit
augustinus
quare sacri-
ficiu[m] a deo
acceptatur
Et facit h[oc]
duo. q[uod] p[ri]-
mo docet q[uod]
no[n] accepta-
tur. q[uod] deo
sit vtile s[ed]
quia nobis
expedit. se-
cundo ibi.
b. Nec q[uod]
ab antiq[ui]s
on[de]dit quod
sacrificia
veteris te-
stame[n]ti erant
deo grata et
sacrifican-
tibus vtilia
videlicet q[uod]
ten[ent] signa
erant sacri-
ficiu[m] spiritus
alis.

Gen. 4.

Sacrificiu[m] a deo
acceptu[m] no[n] e[st] p[ro]p[ter]
vile s[ed] q[uod] ho[m]i[n]i
expedit p[ro]p[ter]

Ps. 51.

hō dignus... p... f...

fuisse significatas q̄ agunt in nobis ad hoc vt i
 hereamus deo z ad eundē finem proximo con
 sulamus. Sacrificium ḡ visibile inuisibilis sa
 crificij sacramentū id est sacrū signum est. Uti
 ille penitens apud prophetam: vel ipse ppheta
 querens deum peccatis suis habere ppitium
 Ps. 50. Si voluisses inquit sacrificiū dedisses vtiq; ho
 locautis nō delectaberis Sacrificiū deo spūs
 contribulatus: cor contritum z humilatus de
 us non spernet. Intueamur quēadmodū vbi
 deum dixit nolle sacrificium: ibi deum ostēdit
 velle sacrificiū. Non vult ḡ sacrificium truci
 dari pecoris: sed vult sacrificium contriti cor
 dis. Illo igitur q̄ eum nolle dixit: hoc significa
 tur q̄ eum velle subiecit. Sic itaq; illa deū nol
 le dixit: quōd a stultis ea velle credit: velut sue
 gratia voluptatis. Nam si ea sacrificia que vult
 quoz hoc vniū est: cor contritum z humilatum
 dolore penitendi: nollet eis sacrificijs signifi
 ri: que velut sibi delectabilia desiderare pura
 tus est: non vtiq; de his offerendis in lege vete
 ri precepisset z ideo mutanda erant opportuno
 certoz iam tempore: ne ipi deo desiderabilia:
 vel certe in nobis acceptabilia: ac non potius
 que his significata sunt crederentur. Hinc et
 Ps. 49. alio loco psalmi alteri: Si esuriero inquit nō
 dicam tibi: meus est enim orbis terre z pleni
 tudo eius. Nunquid manducabo carnes tau
 rozum: aut sanguinem hircorum potabo. Tan
 q̄ diceret. Utiq; si mihi necessaria essent non
 a te peterem: que habeo in potestate. Deinde
 Ps. 49. subiungens quid illa significant: Immola in
 quit deo sacrificiū laudis: z redde altissimo vo
 ta tua: z inuoca me in die tribulatiōis z criptā
 te: z magnificabis me. Item apud alium pro
 phetam. In quo inquit apprehendā dominum
 z assumam deum meum excelsum: Si apprehē
 dam illum in holocaustis: in vitulis anniculis?
 Si acceptauerit dominus in milibus arietum
 aut in denis milibus hircorum pingulum? Si
 dederō primogenita mea pro impietate mea:
 fructum ventris mei pro peccato anime mee?
 Si annunciatum est tibi homo bonū: aut quid
 deus exquirat a te: nisi facere iudiciū z dilige
 re misericordiam: z paratum esse ire cū domo
 deo tuo: Et in huius prophete verbis vtrūq;
 distinctum est: satisq; declaratum illa sacrificia
 non requirere deum: quibus significanē b sacri
 ficia q̄ requirit deus: in epla q̄ scribit ad hebre
 os. Benefacere inqt z cōmunicatores esse no
 lite obliuisci: talibus em̄ sacrificijs placatur de
 us. Ac per hoc vbi scriptū est. Misericordiam
 magis volo q̄ sacrificium: nihil aliud q̄ sacrifi
 cio sacrificium prelatus oportet intelligi: quo

niam illud qd ab hominibus appellatur sacrifi
 cium: signū est veri sacrificij. Porro aut mis
 rico: dia vey sacrificiū est. vñ dictū est: qd pau
 loante cōmemorauit. Talib⁹ em̄ sacrificijs pla heb. 13.
 catur deus. Quecūq; igit in ministerio taber
 naculi sue templi multis modis de sacrificijs
 leguntur diuinitus esse precepta: ad dilectio
 nē dei et proximi significando referuntur. In Dat. 22
 his enim duobus preceptis vt scriptū est: tota
 lex pender z prophete
 La. VI
 Rōinde vey sacrificiū est oē op⁹ qd a
 gitur: vt sancta societate inheream⁹ La. 11.
 deo: relatiū scz ad illū finem boni quo p mō
 veraciter beati esse possim⁹. Uti z ipa misēdia sacrificijs
 q̄ hōi subuenit: si ppter deū nō sit nō ē sacrificiū. In hoc
 um. Et si em̄ ab hōie sit vel offerit: tamen sacri caplo oē
 ficium res diuina est: ita vt hoc q̄ vocabulo id dicit beatus
 latini veteres appellauerūt. Unde ipse homo augustinus
 dei nomī consecratus z deo deuotus: in quāto quid sit vo
 mundo morit vt deo viuat: sacrificiū est. Nam rum sacri
 z hoc ad misericordiam p̄tinet: quam quisq; in dicit q̄ vñ
 seipm facit. Propterea scriptū est. Absterere sacrificium
 anime tue placens deo. Corpus etiam nostrū est oē op⁹
 cum p temperantiam castigamus si hoc quem deo offerit
 admodum debemus ppter deum facimus: vt sine su op⁹
 non exhibeamus mēbra nra arma iniquitatis bonum re
 peccato: s̄ arma iusticie deo: sacrificiū est. Ad lacum in de
 qd exhortās apostolus ait. Obsecro itaq; vos in sanctū
 fratres p misericordiā dei: vt exhibeatis corpa rimum. su
 vestra hostiam viuā: sanctā: deo placentē rōna ue sit corp⁹
 bile obsequiū vrm: Si ḡ corp⁹ quo inferiore tā sine anima
 q̄ famulo vel taq; instrumentū vtitur anima: aut rō hō
 cum eius bonus z rectus vsus ad deum refer tur: sacrificium est: quanto magis anī ipa cū no
 se refert ad deum: vt igne amoris eius accen sa formaz ꝑcupiscentie secularis amittat: eiq; tanq; incommutabili forme subdita reformet: hinc et placens: q̄ ex eius pulchritudine accer perit: sit sacrificium. Quod idem apostolus cō Rom. 12.
 sequenter adiungens. Et nolite inquit cōfor mari huic seculo: sed reformamini in nouitate mentis vestre: ad probandam que sit volun tas dei: quod bonum z beneplacitum z perfe ctum. Cum igitur vera sacrificia opera sint misericordie: siue in nos ipsos siue in proximos q̄ referunt ad deū: opa vero misericordie non ob aliud fiunt: nisi vt a miseria liberemur: ac p hoc vt beati simus: quod non fit nisi abono illo de quo dictum est. Adhibi aut adherere deo bo num est: pfecto efficit vt tota ipa redempta ci uitas: hoc est cōgregatio societateq; sanctorū vniūsale sacrificiū offerat deo p sacerdotē ma gnū qui etiā seipm obtulit in passiōe pro nobis vt tantū capis corpus esse mus fm formā serui

oblat. p... m... f...

Rom. 12.

Hanc enim obrulit: in hac oblatus e: q: scdm hac mediator est: i hac sacerdos: in hac sacrificiu est. Lu itaq: nos hor: ratus esset apostolus vt exhibeamus corpora nostra hostia viu: sancta: deo placete: roma: bile obsequiu nrm: si reformemur huic seculo: sed reformemur in nouitate metis nre ad pbadu q: sit voluntas dei: qd bonu t beneplacitu t perfectu: qd totu sacrificiu nos ipsi sum. Dico em inqt p gratia dei que data est mihi omnib: q: sunt in vobis: no plus sape q: optet sape: sed sapere ad temperantia: sicut vnicuiq: deus partitus e fidei mesuram. Sicut em in vno corpe mlti membra habem: omnia aut mebra non eisdem actus habent: ita multi vnu corpus sum: in xpo: singuli aut alter alteri membra: hntes dona diuersa s: in gratiam que data est nobis: hoc est sacrificiu xpianoz: multi vnu corp: sumus i xpo qd etia sacramento altaris fideibus noro frequetat ecclia: vbi ei demonstrat q: in ea oblatioe qua offert ipsa offerat.

Rom. 12.

La. VII. Erit a m to il li in celestibus etc. In hoc ca. beatus augustinus ostendit q: ageli boni nolunt sibi sacrificiu fieri. quia snt cociues nostri ministrant tu quia scriptura sacra quam ipsi ministrant hoc p biber. La. VIII. Am n m m vetera etc. In hoc capitulo beatus augustinus ostendit q: mo

La. VII. Erit a m to il li in celestibus etc. In hoc ca. beatus augustinus ostendit q: ageli boni nolunt sibi sacrificiu fieri. quia snt cociues nostri ministrant tu quia scriptura sacra quam ipsi ministrant hoc p biber. La. VIII. Am n m m vetera etc. In hoc capitulo beatus augustinus ostendit q: mo

Aminimis La. VIII. n vetera si comemoze logi q: sat est reuoluere videbor: que miracula facta sint attestantia promissis dei: quib: an: norum milia predixit abrae: q: i semine eius omnes gentes benedictionem fuerant habitur. Quis enim non miretur eidem abrae filium peperisse coniugem sterilez eo tempore senectut: quo nec parere nec esse secunda iam posset: atq: in eiusde abrae sacrificio flammam celus factam: inter diuisas victimas cucurrisse: eidemq: abrae predictum ab angelis celeste incedium sodomoz: quos hominib: si miles hospitio susceperat: t p eos de prole ventura dei pmissa tenuerat: ipsoq: imminente iam incendio miram de sodomis p eosq: angelos liberatione loth filij fratris ei: Lulius vxor in via retro respiciens atq: in sale repente conuersa: magno admonuit sacramento: neminem in via liberationis sue preterita desiderare debere. Illa xo q: t qn ta sunt: que ia p adoyfen populo dei de iugo seruitutis eruendo in egypto mirabiliter gesta sut: vbi magi pharaonis: hoc est regis egypti qui populum illu dñatione deprimebat: ad hoc facere quedam mira pmissi sunt: vt mirabili vincerentur: Illi em faciebant veneficis: t incantationibus magicis qbus sunt mali angeli: hoc est mali demones dediti: moyses aut ta to potētius q: iustus in nomine dei qui fecit celum t terra: facientibus angelis: eos facile superauit. Deniq: in tertia plaga deficientibus magis: decē plage p moysen magna mysterioz dispositioe complete sunt: qd ad dei populuz dimittendu pharaonis t egyptioz dura corda cesserūt. Adozq: penituit: t cu abscedetes hebreos: cōsequ conarent: illis diuiso mari p siccum trāseuntib: vnda hinc atq: hinc in sese redeute cooperti et oppsi sut. Quid d illis miraculis dicā: que cu in deserto: idē pls du ceref stupēda diuinitate crebuef:

sacra scriptura que prohibuit sacrificari alci q: vni deo sit miraculis etc. Gene. 22. Gene. 19. Exod. 7. Exod. 14. Exod. 15.

Abraha qd deo sibi pmissi

Moyse qd iustus

Et alia rē. In hoc capitulo La. IX
b ondit aug^o q^o dicta miracula n̄ sūt facta p ar
tē aliquā illicitā puta magicā s; p potentiaz

dinā. Et fac i b ca. duo. q^o pmo negat a dcis miracul
duplicē artē magicā nā magia. i. ars magica s; magos

in duo genera di
uidit. Est ei vnū
gen^o qd vocat go
etia quā attribu
unt malefici. qz
vt dicit malefici
ca vnū rē ars de
testabil^{is} rē nocua.
de q dcm̄ fuit. li.
viij. ca. xix. Alio
gen^o vocat sbcur
gis a theos qd ē
de^o rē qd ē o/
peratio q^o i dina o
peratio. rē hāc ar
tē dicit eē lauda
bilē scdo ibi.

Exod. 16

Rume. 11

Exod. 17

Rume. 16

Rum. 20

Rum. 21

4-reg. 18

aquas que bibi non poterāt:
misso in eas sic de^o pcepit li
gno amaritudine caruisse: si
tiēsq; satiasse: māna efuriēti
bus venisse de celo: rē cū eēt
colligētib^{us} pstituta mēsurā:
qēq; ampl^{ius} qsq; colligerat:
exortis vermib^{us} putruisse an
te diē vero sabbatū duplum
collectū qz sabbato colligere
nō licebat: nulla putredie vi
olatū: desideratib^{us} carne ve
sci: q tātō p̄lo nulla sufficere
posse videbat volatilib^{us} ca
stra cōpleta: rē cupiditatis ar
dorē fastidio societatis extin
ctū: obuios hostes trāsitiūq;
phibētes atq; p̄iantes: oīā
te moyse manib^{us} ei^{us} in figu
ra crucis extēsis: n̄llo hebre
oz cadēte p̄stratos: feditio
sos in p̄lo dei: ac se ab ordia
ta diuinit^{is} societate diuiden
tes: ad exēplū visibile inuisi
bilis pene viuos tra debiscē
te submersos: virga p̄cussaz
petrā tāte multitudinē abun
dātia fluēta sudisse: serpētū
morsus mortiferos imissos
ad penā iustissimā pctōz in li
gno exaltato atq; prospecto
eneo serpente sanatos: vt et
populo subueniret afflicto: rē
mors morte destructa velut
crucifixe mortis similitudine
significare: Quem sane ser
pentē p̄pter facti mēoriā re
seruatū: cū postea p̄ls errās
tāq; idolū colere cepiss; eze
chias rex religiosa potestate
deo seruies cū magna pieta
tis laude cōtriuūt. La. IX

Et alia multa hu
iulcemodi que omnia
cōmēorare nimis lon
gum est: siebant ad cōmēdā
dum vnus dei veri cultum:
rē multorum falsozūq; phibē

um. Est autem thelera fm papiam consecratio purga
tua. et communiter sumitur pluraliter. Scienduz eu
tem est hic propter hoc quod dicitur de animarum re
uersione. q^o platonici vt patet per macrobium super
somnia scipionis posuerunt animas racionales in

octaua sphaera p
us esse puras et
mundas qz corp
bus vnirentur di
cit enim q^o plato
nici qui vero pro
pinqviores sunt.
tenent. q^o anime
beate ab omni cō
tagione cuiuscun
qz corporis libere
celum possident.
anima vero que
appetitus corpo
ris est. id est vitā
corporalem appe
tit. De celo pro
spicit quodam la
tent desiderio ra
lis vite pondere
ipso terrē cōta
gionis paulatim
in inferiora dilai
bitur. nec tamen
hoc fit subito sed
paulatim per om
nes sphaeras infe
riores trāsies a
singulis caper ali
qd. rē tot mori
b^{us} qz sphaeras trā
sit. ad vitā hāc ter
renā deducit. Di
cūt ari celo lacte
um circūla quem
galaxiā vocant
eē p̄nū locū aie
beate q^o circūl^{is} in
tersecat zodiacū
ad duo signa sol
sticialia scz caner
z capricornū rē h
duo signa sūt pos
te celi. Lancer est
porta qua descen
ditur. et ideo vo
catur porta homi
num. Capricorn^{us}
vero vocatur por
ta deorum. quia
anima corpi tāq;
carceri allegata.
cum fuerit purga
ta ab omni cōtagio
ne cogis t̄rem ab
soluta p^{er} capico
nuz ad d^{eu} con
fortum reuertit.

De arte magica
q^o mag^o q^o mag^o
1074

Ideo autem attribuitur delectatio carnis. quia cum sol ad carnes pervenit. sic sollicitus est uale. et sol ad nos descendere incipit. Oppositum autem est de capite. Porphyrius autem loquitur tanquam magus. et sacrilega curiositate artis magicæ illecebras. commendat theurgiam tanquam utilem ad purgandum partem spiritalem scilicet phantasticam seu imaginariam.

facit enim videre deos et angelos imaginaria visio ne id est quasdam imagines deorum vel angelorum pulchras. ut dicitur in sequenti capitulo non in deo qui efficitur deos. Et quoque talis visio non est nisi phantastica demonum illusio.

Quamquam itaque dicitur. et ponit aliud dictum porphyrii et est sententia dicitur. quia cum demones sunt in aere. ubi vero est ether vel loco empyreo id est lacteo circulo dicitur expeditur hoc amicitiam habere alicuius demonis qui possit ipsum saltim frastruare ad aera post mortem. et postmodum alia via erit ad loca celestia. tam ipse porphyrius si baptystrum dicit esse vitiosos demones quod per hoc dicitur aias post mortem impens horre cultu quem se ducti a demonibus exhibuerunt.

Ipsamque theurgiam dicitur terribilem dicitur eiusdem. et ostendit ex dicto porphyrii. quod theurgia fit per spiritum inuidos vel inuidios hominum seruitutes. et hoc probat per quoddam quod narrat porphyrius de duobus magis theurgicis quorum unus vitiosus existens videtur dicit magno corpore

spicienda ea que vera sunt. Ex quo intelligi potest qualem deorum vel qualem visionem fieri dicat theurgicis consecrationibus in qua non ea videntur que vere sunt. Denique animam rationalem siue quod magis amat dicere intellectualem in superna dicit posse euadere. etiam si quod eius spiritale est: nulla theurgica fuerit arte purgatum. Porro autem a theurgo spiritales purgari hactenus ut non ex hoc ad immortalitatem eternitatemque perveniat. Quamquam itaque discernat a demonibus angelos aerea loca esse demonum: etherea vel empyrea disserens angelorum: et admoniat utendum alicuius demonis amicitiam. quo subiectante vel paululum possit elevari a terra quod post mortem: aliam vero vitam esse perhibeat ad angelorum superna consortia: cauendam tamen demonum societatem expressa quodam modo confessione testatur: ubi dicit animam post mortem luendo penas: cultum demonum a quibus circumueniebatur horrescere. Ipsamque theurgiam quam velut conciliatricem angelorum deorumque commendat: apud tales agere potestates negare non potuit: que vel ipse inuideant purgationi anime: ut artibus seruiant inuidorum querelam de aere chaldei nescio cuius exprimens. Longqueritur inquit vir in chaldei bonus purgande anime magno molimine frustratos sibi esse successus: cuius vir ad eadem potens tacitus inui-

diu namque usus est theurgia. nec optinere potuit interitum. volebat enim purgari ut poruisset deos vel angelos vidisse vel suscepisse. Sed alii potentes in arte inuidios facti isti quibusdam precibus sic alligavit potentiam illorum spirituum quos iste iuocabat. quod non potuerit ei accedere quod periebat. unde

La. X. Ecce nunc alius platonius quem doctorum ferunt porphyrius: nescis per quam theurgicam disciplinam etiam ipsos deos obstrictos passionibus et perturbationibus dicit.

Quonia sacris precibus adiurari terrenis potuerunt: ne prestaret anime purgationem: et ita terreri ab eo qui imparabat malum ut ab alio qui poscebat bonum per eandem artem theurgicam solui illo timore non possent et ad dandum beneficii liberari. Quis non videat hec omnia fallacium demonum esse commenta: nisi eorum miserum seruum et a gratia veri libertatis alienum? Nam si hec apud deos agerentur bonos: plus ibi vitiosus valeret beneficium purgator anime quam malivolus impeditor: aut si deus iustus homo pro quo agebat purgationem videbat indignum non vitiosus ab inuido territi: nec sicut ipse dicit per metum valentioris numinis impediri: sed iudicio libero id negare debuerit

La. X. Ecce nunc alius platonius. In hoc ca. ostendit. b. aug. quod ars theurgica fit per malignos spiritus quia in virtute deorum fieri dicitur. ostendit autem aug. ex dicto porphyrii. que dicitur a pulcio presertim. facti autem b. ca. tria nam primo ex narrat. ex porphyrio et dicitur quod probat quod dicitur et per se est inueniendum considerari ea que ipse dicitur ca. sunt dicitur.

unde ligavit potentias quas alii solvere non potuit. Alligata enim fuit potestas spirituum inferiorum quas iste iuocabat per spiritus superiores malignos quas alios iuocabat ut per sequenti capitulo. Propter quod concludit porphyrius quod theurgia est disciplina apta tam ad bonum quam ad malum faciendum et apud deos et apud homines. quia scilicet per ea pertracta bonum a deis et etiam hominibus malum sibi ut patuit in fecerit ubi ligata fuit potentia deorum et homo fuit a proposito suo impeditus. Concludit etiam porphyrius ex dicta narratione. quod hi deus patiantur easdem perturbationes quas et demones. cum in apuleius ut. s. patuit. li. viij. ca. xvij. de motu et hominibus tribus perturbationes. quas in negavit ut deus inesse propter altitudinem sui loci etc.

La. X. Ecce nunc alius platonius. In hoc ca. ostendit. b. aug. quod ars theurgica fit per malignos spiritus quia in virtute deorum fieri dicitur. ostendit autem aug. ex dicto porphyrii. que dicitur a pulcio presertim. facti autem b. ca. tria nam primo ex narrat. ex porphyrio et dicitur quod probat quod dicitur et per se est inueniendum considerari ea que ipse dicitur ca. sunt dicitur.

Secundo ibi. b Miru est autem ostendit illi magice. s. theurgice vanitate. et fundat se aug super eo qd narrat porphyrius primo de chaldeo bono theurgico. cur ars fuit pces hois inuidi impedita. naz vt dicit porphyrius ille inuidus inuitauit deos superiores. q iuita tr incusserit terro redus inferioribus q bonus inuita bar. dicit g aug. obsequio ptra ar te ista. qre non in uitabar iste bono aliquo deu supio re illis dijs q in uitaue alius iui dus. naz si hoc fe cisset ta ille supe rior de nouo inui tatus terruiss de os inuitatos ab i uido. et purgasset deos suos ritos ab illo frox. Si uero ille theurgu cus bonus no po tuit deu supiozem inuenire. sp arte illaz inuitant du q sunt paratores et promptiores ad nocedus q possit aliqs inuitari ad purganduz. et ita ars ista que ordia tur ad purgatio. ne yana est oino. Tertio ibi.

c Quid em q. re. docz quo fiat apparitioes deoru vl angeloz pthe urgia de q dr q n est misopano sa thane qui se tras figurat in ageluz lucis vel formas alias. sicut de pro teo dr Virgiliu li. iij. georgico. q formas se pnt in oes re. fingit aut vt ptz ibide q p teus erat Yates q da sciens oia ta p sentia q pccita et futura. sed nulli dabat nsum nisi multu coact et fortiter ligat. sed tn ligare eu fuit dif ficile. qz transformauit se subito in forma qua uellet. et ideo nisi dominus ligari no potuit. hec patet lib. iij. ge orgicoz virgilij.

Laplm. XI

a Eius sapuit iste porphyrius re. In hoc ca. p m sequit brus aug dda porphyrii platonici qd artes magicas videt destruere tanqz vanas et sacrilegas. Scripsit aut porphyrius qndam eplaz ad

vertit in oes: hostiliter in se quos: fallacis subueniens et vtrobicqz nocēs. La. XI Eius sapuit iste porphyrius m r. cu ad anebunt scri psit egyptiu vbi psule ti sisis et qrenti: et pdit artes sacrilegas et euertit Et ibi q de oes demones reprobat qd ob iprudetia trahere hui du vapor: et io no in ethere si aere ee sub luna atqz i ip so lune globo. Terutamen no audet oes fallacias et ma licias et ineptias qb merito mouet oib demonib dare. Quosda naz benignos de mones more appellat aliozu cu oes generalit impuden tes ee fateat. b Mirat aurez q non solu dij alliciant victi mis: si etia copellant atqz co ganf facere quod hoies vo lunt: et si corpe et incorpalita te dij a demonib distinguu tur: quomodo deos ee existi mandu sit sole et lunam et visibilia cetera i celo: que cor pora esse non dubitat. Et si dij sunt quomo alij benefici alij malefici esse dicant: et q modo incorpalibus cuz sint corporei iungant. Querit etia veluti dubitas vtruz in diuinantibus et quedam mi ra facietibus anime sint po tentiores: an aliqui spiritus extrinsecus veniat pqs bec valeat: et poti venire extri secus conijcit: eo q lapidi bus et herbis adhibitis et al ligant quosdam: et aperi ant clausa hostia: vl aliquid eiusmodi mirabiliter ope

admirando multa loquitur. Inter cetera vero que rit si corpora celestia sunt dij. quomodo aliqui dij sint benefici et aliqui malefici. cum omnes dij sint boni. hanc etia questione facit macrobius sup somniu scapio nis vn salicet diuinis maleficietia ascribat. vt. s. stella malefica esse dicat. sicut de martis et saturni stellis

Miraculorum quibusdam

Barthomas 2. Loz. ij

Virgilius 4. georg

ptz hanc

estimatur. et cur notabilior: benignitas iouis et veneris habeat cum sit diuinorum vna natura id est quod omnes dii sint boni. Et rident macrobius ad hanc assignando causas quare stelle iste tales dicantur. Que ratio forte sufficiens fuisse nisi stelle ponerentur dii. nam quod deus aliis sit humane nature malitiosus non videtur habere rationem.

C Di forme. i. quod se transformant in omnes formas. ut in fine predictis capitulum dicitur fuit.

Multimodum. i. multorum modorum. i. generum diuersorum vel actuum vel affectionum.

Ceterum circa ea que vere bona sunt. i. virtutes et bona spiritualia nihil operantur. sed solum circa bona appetita. i. temporalia. imo vere ista. i. vera bona nec nosse. sed etiam mala conciliare. i. curare ut proficiant. et nisi mulare. i. accusare. atque impedire non nisi virtutis sed dulcos secretos et. gaudere nido. i. odoribus sacrificiorum ut putabant gentiles.

Querit enim cur tanquam melioribus inuocatis. quasi peioribus impet. ut iniusta hominibus accepta exequantur. cur attritum re veneris non exaudirentur. **L**ur ab astantibus. i. cur demones volunt demones quorum antistites conuent sibi ab ant

ant impcantur: cum tamen ipsi ad incestus quosque cubit quoslibet ducere non morerentur cur ab astantibus suos antistites optere abstinere denunciet ne vaporibus profecto corporis polluantur ipsi vero et aliis vaporibus illi ceantur et nidoibus hostiarum: cumque a cadaueris tractu prohibetur inspector et plerumque illa cadaueribus celebrentur: quod sit quod non demoni vel alicui aie defuncti: sed ipsi soli et lune: aut cuiusque celestium: homo cuiuslibet vitio obnoxius intedit minas eosque territat falso ut eis extorquant veritatem: ita et celum se collidere conuincunt: et cetera similia homini impossibilia: ut illi dii tanquam insipientissimi putentur: falsis et ridiculis conuincationibus territi quod impas efficiant. Dicit etiam scripsisse ceterum remonem quendam talium sacerdotum: vel potius sacrilegiorum putantur ea que apud egyptios sunt celebrata rumoribus: vel de illis de vel de osiride marito eius maximam vim habere cogendi deos ut faciant impata: quoniam ille qui carminibus cogit ea se pedere vel euertere conuincunt ubi se etiam osiridis membra dissipaturum terribiliter dicit si facere iussa neglexerint: hec atque homini vana et insana diis hominem minari: nec quibuslibet et ipsis celestibus et siderea luce fulgentibus: nec sine effectu sed violata potestate cogentur: atque his terroribus ad faciendam que voluerit producentem merito porphyrius admiratur: imo deo sub specie ad

manibus. i. animalibus interfectis. vel alio modo mortuis ne ea contingant causam assignantes vix ne vaporibus precedentibus ab astanti mortuo polluantur. quod tamen inspicere non est eis prohibendum. et tamen sacra eorum sepe cadaueribus celebrantur. quia eis sacrificatur.

Ipsi soli et lune. hoc querit quod sepe magi conuincunt corporibus celestibus nisi faciant quod petunt. quod si possent terrorem incurrere eis et haberent preteritis nocendi. vnde apuleius in libro metamorphoseos quod ab augustino appellatur de asino aureo. inducit alicuius cutem cum mulieris malefice de diuina sua sic narrat. Audiuisti vos spiritus qui nisi celeriter sol celo ruisset non eratis ad exercendas illecebras magis morantur. cessisset. ipsi soli nubem caliginem et perpetuas tenebras conuincunt.

De osiride vel de osiris maritus isidis sunt numina que ab egyptiis colebantur. de quibus dicitur. li. viij. ca. xxvj. De istis narrat porphyrius quod magi in egypto reputabant efficacissimum modum cogendi deos si istis conuincuntur. et precipue si conuincuntur isidi quod dissipabunt ossa osiridis mariti sui nisi dii faciant quod petunt. Lucanus etiam li. vij. miratur valde de potestate magorum et multa querit de ea. et inter cetera etiam de minis quas faciunt dicens. An tantum valuerit minis.

Hec atque butusmodi. ostendit quid porphyrius de premissis admiratur. et quasi dubitando loquens dabat intelligere.

Arguitur qd dicitur de invisibilitate
miraculorum visibilia fieri

Aut qd reuera... reddidit du... phicom cau... som quare... porphyri... loquitur p... modā dubi... tātis. vna... causa ē for... san. qd ve... racter du... bitauit. a... lia cā potu... it esse. quia... licz tantus... phus non... dubitauit... rit. m̄ nolu... it cum cui... scripsit tur... bare q̄ ista... credebat... n̄. Deniq̄... q̄ ppe rē... Die ponit... dicta. Por... phyrū qui... bus p̄dictū... egyptiū an... tistrem in... terrogauit... te via que... nēdi ad be... aritudines... iura sapiē... tiam egypti... tiam. parū... em̄ repura... bat porphi... rius cōuer... sari cū dīo... id est totali... ter eoz scri... pturis māci... pari. sicut... cōuerfabā... tur antisti... tes et magi... si nō sc̄q̄ref... aliud bonū... nisi scire di... ecre vbi ser... uis fugiti... uis possit... inueniri y... prediuz cō... parari. aut... aliquid si... mile qd ad... beatitudiez... pertinet. et... de talibus

mirantis et cas reru talium reque... dar intelligi: illos hec agere spiri... tus quoru genuo supius sub alio... rum opinacione descripsit: non vt... ipe posuit natura sed vitio falla... ces: qui simulant deos et alias de... functoru: demones aut nō vt ait... se simulant sed plane sunt. Et q̄... ei videt herbas et lapidib⁹ et ani... mantibus et sonis certis q̄busdā... ac vocibus et figuracionibus at... q̄ figmentis quibusdam: etiam... obseruatis in celi cōuersione: mo... tibus siderum: fabricari i terra ab... hoib⁹ p̄tates idoneas varijs effe... crib⁹ exequēdis: totū ad hoc eos... dem ipos demones prinēt ludifi... catores aiaz sibi met subditariū: et... voluptaria sibi ludibria de hoim... errorib⁹ exhibētes. Aut q̄ reue... ra dubitās et inquirēs ista porphy... rius: ea tñ cōmemorat quibus cō... uincant et redarguantur: nec ad... eas p̄tates que nob ad beatā vitā... capessendā fauēt: s̄ ad deceptores... demones p̄tinere monstrēt: aut... vt meliora de p̄ho suspicemur: eo... mō voluit hoim egyptiū talibus... errorib⁹ deditū: et aliqua magna... se scire opinantē: nō supba q̄si au... ctoritāte doctoris offendere: nec... apte aduersantis altercatiōe tur... bare: s̄ quasi q̄rētis et discere cupi... entis humilitate ad ea cogitanda... cōuertere: et q̄ sint cōtēnenda vel... etiā deuitāda mōstrare. Deniq̄... ppe ad ep̄le finē petit se ab eo do... ceri q̄ sit ad beatitudinē via ex egypti... a sapiētia. Letex illos q̄b⁹ con... uersatio cū dīo ad hoc eēt: vt ob... inueniendū fugitiuū: vel p̄diū cō... parandum: vel p̄pter nuptias vel... mercaturā: vel qd h̄mōi: mentem... diuinā inquietarēt: frustra eos vi... deri dicit coluisse sapiētā. Illa em̄... ipa numina cū q̄bus cōuersarent̄... et si de ceteris rebus vera p̄dicerēt... tñ quoniā de beatitudine nihil cau... tum nec satis idoneum monerēt: nec... dos illos eēt nec benignos de... mones: s̄ aut illum q̄ dī fallax: aut... humanū oē cōmentū. Clerū q̄ tā... ta et talia gerūt his artib⁹: vt vni... uersum modū humane facultatis

excedant: qd restat nisi vt ea q̄ mi... rifice tanq̄ diuinit⁹ p̄dici vel fieri... vident: nec cū ad vni⁹ dei cultum... referunt: cui simplr inherere sare... tibus q̄ platonis et p̄ mltā testā... tibus solū beatificū bonū ē: mali... gnoz demonū ludibria et seducto... ria impedimēta que vera pietate... cauēda sunt: prudēter intelligā... Dico autē La. XII
p̄ quecūq̄ miracula siue p̄... āgelos siue quocūq̄ mō... ita diuinit⁹ sūt: vt dei vni⁹ in quo... solo beata vita ē cultū religionēq̄... cōmēdēt: ea vere ab eis vel p̄ eos... q̄ nos fm̄ vītate pietatēq̄ diligūt... fieri: ipō deo in illis opante credē... dum ē. Neq̄ enī audiendi sunt q̄... deū inuisibilem visibilia miracula... opari negant: cū ipē etiā fm̄ ipos... fecerit mundū: quez certe visibi... lem negare nō p̄nt. Quidq̄d igit̄... mirabile sit in hoc mūdo: p̄fecto... minus est q̄ tot⁹ hic mūd⁹. i. celū... et terra et oia que in eis sunt: q̄... te deus fecit. Sicut autē ipē q̄ fecit... ita mod⁹ quo fecit occult⁹ ē in cō... p̄hensibilis hoī. Quis itaq̄ mira... cula visibilia naturarū vidēdi as... siduitate viderint: tñ cū ea sapiē... ter intuemur: inuistatissimis rarif... simisq̄ maioris sunt. Hā et omī... miraculo qd sit p̄ hoim: mai⁹ mira... culū ē hō. Quapropter de⁹ quis se... cit visibilia celū et terrā: non dedi... gnet̄ facere visibilia miracula i ce... lo vel in terra q̄b⁹ ad se inuisibilez... colendū exēter aiam ad huc visibi... libus deditā. Tibi vero et q̄si fa... ciat: incōmutabile cōsiliuz penes... ipm̄ ē: in cui⁹ dispositiōe iā tpa fa... cta sūt: quecūq̄ futura sunt. Hāz... t̄palia mouēs t̄pali ter nō mouēt: nec... aliter inuocātes exaudit q̄ in... uocatuos videt. Hā et cū exaudit... unt angeli eius: ipē in eis exaudit... tanq̄ in vero nec manufacto tem... plo suo: sicut in oibus sanctis suis... ei⁹ que t̄pali ter sūt iussa: eterna... eius lege conspecta. La. XIII
Et mouere debet q̄ cum... sit inuisibilis: sepe visibili... ter patrib⁹ apparuisse me

scire dicitur... re modicus... est apper... andum. La. XII
Dico autē... p̄ quecūq̄... āgelos siue... quocūq̄ mō... ita diuinit⁹... sūt: vt dei... vni⁹ in quo... solo beata... vita ē cultū... religionēq̄... cōmēdēt: ea... vere ab eis... vel p̄ eos... q̄ nos fm̄... vītate pietatē... q̄ diligūt... fieri: ipō... deo in illis... opante credē... dum ē. Neq̄... enī audiendi... sunt q̄ deū... inuisibilem... visibilia... miracula... opari negant: cū... ipē etiā fm̄... ipos fecerit... mundū: quez... certe visibi... lem negare... nō p̄nt. Quidq̄d... igit̄ mirabile... sit in hoc... mūdo: p̄fecto... minus est... q̄ tot⁹ hic... mūd⁹. i. celū... et terra et... oia que in... eis sunt: q̄... te deus fecit... Sicut autē... ipē q̄ fecit... ita mod⁹... quo fecit... occult⁹ ē in... cōp̄hensibilis... hoī. Quis itaq̄... miracula... visibilia... naturarū... vidēdi as... siduitate... viderint: tñ... cū ea sapiē... ter intuemur: inuistatissimis... rarifsimisq̄... maioris sunt... Hā et omī... miraculo... qd sit p̄... hoim: mai⁹... miraculū... ē hō. Quapropter... de⁹ quis se... cit visibilia... celū et... terrā: non... dedi gnet̄... facere visibilia... miracula i... celo vel in... terra q̄b⁹... ad se inuisibilez... colendū... exēter aiam... ad huc visibi... libus deditā... Tibi vero... et q̄si faciat: incōmutabile... cōsiliuz... penes ipm̄... ē: in cui⁹... dispositiōe... iā tpa facta... sūt: quecūq̄... futura sunt... Hāz t̄palia... mouēs t̄pali... ter nō mouēt: nec aliter... inuocātes... exaudit q̄ in uocatuos... videt. Hā et... cū exaudit... unt angeli... eius: ipē in... eis exaudit... tanq̄ in... vero nec... manufacto... templo suo: sicut... in oibus... sanctis suis... ei⁹ que t̄pali... ter sūt iussa: eterna eius... lege conspecta. La. XIII
Et mouere debet q̄ cum sit inuisibilis: sepe visibiliter patrib⁹ apparuisse me

moratur. Sicut enim sonus quo auditur sententia in silentio intelligentie constituta: non est hoc quod ipsa tra et spes quae visus est deus in natura inuisibili constituitur: non erat quod ipse.

Exod-33.

Uterum ipse in eadem specie corporali videbatur: sicut illa sententia in ipso sono vocis audire: nec illi ignorabatur inuisibilis deus in specie corporali nequaquam se posse videre. Nam et loquebatur cum loquente moysi: et eum dicebat. Si inueni gratiam ante te ostende mihi te metipsum scienter et videam te. Cum igitur opteret dei legem in edictis angelorum terribiliter dari: non vniuersi paucisue sapientibus vniuersis generis et populo ingenti: coram eodem populo magna facta sunt in morte vbi lex per vnum dabatur: respiciete multitudinem metuenda ac tremenda que fiebat.

Exod-19.

Non enim populus israel sic moysi creditur: quem ad modum suo lycurgo la cedemonij: quod a ioue seu apolline leges quas didicit accepisset. Cum enim lex dabatur populo qui colit vnum iubebatur: deus in prospectu ipsius populi quantum sufficere diuina prudentia iudicabat: mirabiliter reple signis et motibus apparebat: ad eandem legem danda creatori seruire creaturam.

Exod-20

Capitulum XIII. Sicut autem vniuersi homines: ita humani generis (quod ad dei plerumque) recta eruditio per quosdam articulos rationum erat. Precepit accessibus: ut a rationalibus ad eterna capienda: et a visibilibus ad inuisibilia surgere: ita sane ut etiam illo tempore quo visibilia promittebantur diuinitus promissa: vnum tamen colendum commendare deus: ne mens humana vel populi terrenis vite transitorie beneficiis: cuius nisi vero aie creatori ac domino subderet. Quia quippe qui prestare hominibus vel angelis vel hominibus potest: vnum esse omnipotentis potestatis: quod quod diffiret isanit. De prudentia certe plotini platonicus disputat: easque a summo deo: cuius est intelligibilis atque ineffabilis pulchritudo: usque ad hec terrena et ima pertinere flosculorum atque foliorum pulchritudinem comprobatur: quod omnia quasi abiecta et velocissime percurra decetissis

La XIII

Sicut autem vniuersi homines: ita humani generis (quod ad dei plerumque) recta eruditio per quosdam articulos rationum erat. Precepit accessibus: ut a rationalibus ad eterna capienda: et a visibilibus ad inuisibilia surgere: ita sane ut etiam illo tempore quo visibilia promittebantur diuinitus promissa: vnum tamen colendum commendare deus: ne mens humana vel populi terrenis vite transitorie beneficiis: cuius nisi vero aie creatori ac domino subderet. Quia quippe qui prestare hominibus vel angelis vel hominibus potest: vnum esse omnipotentis potestatis: quod quod diffiret isanit. De prudentia certe plotini platonicus disputat: easque a summo deo: cuius est intelligibilis atque ineffabilis pulchritudo: usque ad hec terrena et ima pertinere flosculorum atque foliorum pulchritudinem comprobatur: quod omnia quasi abiecta et velocissime percurra decetissis

mos formarum suarum numeros habere non posse confirmat: nisi inde formetur vbi forma intelligibilis et incommutabilis simul habens omnia perseuerat. Hoc dicitur iesus ibi osidit vbi ait. Considerate illa agri quod crescunt: non laborant neque nent dico autem vobis quia nec salomon in omni gloria sua sic amictus est sicut vnum ex his. Quod si se num agri quod hodie est et cras in clibanum mittit sic deus vestit: quanto magis vos modice fidei. Optime igitur anima humana adhuc terrenis desideriis infirma: ea ipsa que temporaliter exoptat bona infirma atque frena vite huic transitorie necessaria: et illius vite sempiternis beneficiis contemnenda: non tamen nisi ab vno deo expectare consuevit: ut ab illius cultu etiam in isto: in desiderio non recedat: ad quem contem

Abat. 6.

ptu eorum et ab eis auersis deueniat. La XV. Scitaque diuine prudentie placuit ordinare temporum cursum: ut quemadmodum dixi: et in actibus apostolorum legitur. Lex in edictis angelorum daretur de vniuersi veri dei cultu: in quibus et persona ipsius dei: non quod deus suarum substantiam qua semper incorruptibilis oculis inuisibilis permanet: sed certis indicibus per subiectam creaturam creaturam visibiliter appareret: et syllabarum per transitorias rationum morulas humane lingue vocibus loqueretur: quod in sua natura non corporaliter sed spiritualiter: non sensibiliter sed intelligibiliter non temporaliter sed vterque dicam eternaliter: nec incipit loqui nec desinit: quod apud illum sinceri audiunt non corporis aure sed mentis ministri eius et nuntij eius veritate incommutabili perfrui immortaliter beati et quod faciendum modis ineffabilibus audiunt et usque in ista visibilia atque sensibilia per uocem ducunt incunctanter atque indifficiliter efficiunt. Hec autem lex distributione rationum data est: que prius haberet ut dictum est promissa terrena: quibus tamen significarent eterna: que visibilibus sacramentis celebrarentur multi: intelligerent pauci. Vniuersi tamen dei cultus aptissime illic et uocum et rerum omnium contestatione percipiunt: non vnius de turba: sed eius qui fecit celum et terram: et omnem animam et omnem spiritum quod non est quod ipse. Ille enim fecit: et facta sunt atque ut sint et bene se habeant: eius indigent a quo facta sunt. La XVI.

La XV.

Scitaque diuine prudentie placuit ordinare temporum cursum: ut quemadmodum dixi: et in actibus apostolorum legitur. Lex in edictis angelorum daretur de vniuersi veri dei cultu: in quibus et persona ipsius dei: non quod deus suarum substantiam qua semper incorruptibilis oculis inuisibilis permanet: sed certis indicibus per subiectam creaturam creaturam visibiliter appareret: et syllabarum per transitorias rationum morulas humane lingue vocibus loqueretur: quod in sua natura non corporaliter sed spiritualiter: non sensibiliter sed intelligibiliter non temporaliter sed vterque dicam eternaliter: nec incipit loqui nec desinit: quod apud illum sinceri audiunt non corporis aure sed mentis ministri eius et nuntij eius veritate incommutabili perfrui immortaliter beati et quod faciendum modis ineffabilibus audiunt et usque in ista visibilia atque sensibilia per uocem ducunt incunctanter atque indifficiliter efficiunt. Hec autem lex distributione rationum data est: que prius haberet ut dictum est promissa terrena: quibus tamen significarent eterna: que visibilibus sacramentis celebrarentur multi: intelligerent pauci. Vniuersi tamen dei cultus aptissime illic et uocum et rerum omnium contestatione percipiunt: non vnius de turba: sed eius qui fecit celum et terram: et omnem animam et omnem spiritum quod non est quod ipse. Ille enim fecit: et facta sunt atque ut sint et bene se habeant: eius indigent a quo facta sunt. La XVI.

Ubi igitur angelis de beata et sempiterna vita credendum esse censemus. Utrum eis qui se religionis ritibus colunt: sibi sacra et sacrificia flagitantes a mortalibus exhiberi: an eis quod hunc omnem cultum vniuersi creatori omnino debere dicunt: eius reddendum vera pietate percipiunt: cuius et ipsi preplatiode beati sunt: et nos futuros esse permittunt. Illa namque visio dei: tante pulchritudinis visio est: et tanto amo-

La XVI.

Ubi igitur angelis de beata et sempiterna vita credendum esse censemus. Utrum eis qui se religionis ritibus colunt: sibi sacra et sacrificia flagitantes a mortalibus exhiberi: an eis quod hunc omnem cultum vniuersi creatori omnino debere dicunt: eius reddendum vera pietate percipiunt: cuius et ipsi preplatiode beati sunt: et nos futuros esse permittunt. Illa namque visio dei: tante pulchritudinis visio est: et tanto amo-

Liberal

ostendit q̄ quo ad cultū patrie alicui exhibendū pot̄
credendū est bonis āgelis q̄ demōibz. Et fac̄ in b̄ ca.
duo. p̄mo em̄ pbat q̄ supposito q̄ p̄ angelos bonos n̄
essent facta miracula. nec p̄ demōes. v̄l q̄ nō p̄ bonos
āgelos s̄ p̄ demōes cōt̄ facta miracula adhuc credē/
dū cēt plus boīs
āgel̄ q̄ demōibz.
vbi infra dīc̄ sic.
R̄ndēat̄ r̄burgi
v̄l pot̄ p̄urgī.
r̄. Secundo ibi
b̄ Lū h̄o de id
egerit r̄. D̄ndit
q̄ āgelī boni fece
rūt maiora mira
cula q̄ demōes. r̄
facit b̄ tria. q̄ p̄
assignat cāz qua
rede fecit p̄ bo
nos āgelos ma
iora miracula. et
p̄z totū. sc̄do ibi
c̄ Illa q̄ppe mi
racula r̄. agit de
miracul̄ p̄ dos fa
ctis fm̄ gēntium
h̄storias. r̄ p̄ ex
cludit ab eoz̄ mi
raculis mōstruo
sa quedā q̄ p̄nt̄ r̄
d̄nt̄ alijs causis
attribut̄ q̄ opati
onibz deoz̄. sicut
sūt mōstruosi p̄
stium. pura q̄
bos equū pepit.
v̄l narrat t̄r̄ liui
us li. iij. de sc̄do
bello punico. et
q̄ pot̄ n̄at̄ cū
ore bumāo v̄l idē
narrat li. viij. de
codē. r̄ q̄ puer na
tus ē cū capite ele
phā t̄no. v̄l idēz
narrat̄ ibidē. Et
q̄ in exercitu ren
tis reḡ. eq̄ lepo
rem pepit v̄l nar
rat valer̄ li. j. co
dē etiā mō celi et
terre noua facies
nō est ponēda inē miracula deoz̄. sic q̄ celū visū ē ar
dere. sic narrat t̄r̄ liuī li. iij. de v̄rbis origine. Et q̄ ce
lū visū ē in duo s̄ndi magno h̄aru. v̄l idēz narrat li.
ij. de sc̄do bello punico. Et q̄ i sardinia v̄l dīc̄ ibidē lit
toza visa sūt ar̄isse. Et dicit̄ ibidē. q̄ sol visus est cū z
luna pugnasse. Et de die vis̄ sunt duē lune. Et q̄ ma
re ar̄sit v̄l idē dicit li. iij. de codē. Et q̄ apud ar̄pinū ter
ra cāpestris in sinū ingentē c̄sedit. v̄l idēz narrat li. x.
de codē. Mōstruosa aut̄ h̄mōi s̄ nō fuerint d̄ns ascri
bēda. n̄ gēntes q̄n̄ talia p̄tingebāt sacrificabant d̄ns
suis. v̄l h̄mōi p̄digia mit̄igarent. h̄ ē v̄l puer terent in

bonū. v̄l saltē p̄cederēt m̄n̄ malū. q̄n̄ talia solita iudi
cabāt eē p̄sagia magnoz̄ cuēruū futuroz̄. Romāi h̄o
q̄n̄ talia p̄tingebāt solebāt p̄sulere libros sibyllē. r̄ tur
ta i c̄is iūcta facere d̄ns suis. v̄l talia mit̄igarent seu
p̄curarent. i. pot̄o vel p̄cul curarent. d̄ S̄z ea q̄
dico r̄. pot̄ cēt
da eoz̄ cēt auctoritas. b̄ Luz b̄
x̄o de id egerit ad cōmēdan
da eloq̄a veritat̄ sue. v̄l per
istos imortales n̄cios. non
sui fastū. s̄ maiestātē illi. p̄di
cātes. faceret maiora. certio
ra. clarioza miracula. ne i s̄r
mis p̄is illi q̄ sacrificia sibi ex
petūt falsam religionē facili
us p̄suaderēt. eo q̄ sensibus
eoz̄ q̄dā stupēda mōstrarēt.
quē tandē ita desipe libeat.
v̄l non vera eligat q̄ sectef.
vbi r̄ amplioza inuenit q̄ mi
ref. Illa q̄ppe miracula deo
rū gentiliū q̄ cōm̄ ē dat h̄sto
ria. non ea dico q̄ interuallis
tpm̄ occultis ip̄i cāis mundi
verūtū sub diuina p̄uidētia
constitutis r̄ ordinatis. mō
struosa cōtingunt. q̄les sūt i
ustrati part̄ aialiu. r̄ celi ter
re q̄ r̄erū insolita facies. s̄ue
t̄m̄ terrenis. s̄ue etiāz nocēs
que procurari atq̄ mit̄igari
demoniis ritibus fallacissi
ma eoz̄um astutia perhiben
tur. S̄z ea dico q̄ vi ac p̄tate
eoz̄ fieri satis euidenter appa
ret. v̄l est q̄ effigies deoz̄um
penatū. quos de troia enea
fugiēs aduerit. de loco in lo
cum migrasse referunt q̄ co
tem tarquini. nouacula scu
ir. q̄ epidaur̄ serpens escu
lapio nauiganti romam co
mes adhesit. q̄ nauim qua
simulacrum marris phrygie
guriā dī dicit illi auguri. P̄t̄ ne illud fieri q̄d n̄c̄mē
te. capio. q̄ p̄uerēs se ad ar̄cē suā dicit̄ illud poss̄z fe
ri. Lūi rex. Logitanti inq̄t q̄ r̄u nouacula cor̄c̄. lapu
dē quēdā durū incidēs. q̄ p̄fice q̄ aues tue posse fi
eri portendūt. q̄ statim absq̄ oī cūctatōe nouacula co
r̄c̄ diuisit v̄r̄d̄. hec ille. f̄ Q̄ epidaur̄ r̄. Terri
tū est de serpēte q̄ esculapiū de epidaur̄ vsq̄ re m̄z
p̄tinue secur̄. De q̄ dicit̄. s̄. li. iij. co. xij. s̄ Q̄ na
uim r̄. Quartū est de nauī in qua fuit simulacrū ma
tris phrygie. i. berechynthē que d̄. mat̄ deoz̄. sed mat̄
phrygia dī. q̄ de phrygia allata romā v̄l. li. j. c. xxx.

dicū fuit. Nam autē nauē cum in flumine tyberis rāz
fortiter beſiſſet vado vt nulla vi cōmoueret. claudia
q̄nta ſubmiſſis genubꝫ deos orauit. vt ſi ſe caſtā iudī
carēre nauis ſuū cingulū ſequeret. ⁊ ita fuit factū. hoc
narrat ouidi⁹. li. iij. de faſtis. Titus autē liu⁹ lib. ix.
de ſecōdo bello pu
nico. ⁊ ſolin⁹ faci
unt de iſto mērio
nē. fuit autē ipſa
claudia fm ritus
vna d̄ p̄monibꝫ ci
uitatis.

h **Q**uoq; ego ve
ſtalis ⁊c. Quin
tū creplū eſt ⁊c. v
gine veſtali. i. ſa
cerdote de veſte
de qua valer⁹ li.
vij. ca. j. dicit q̄
cū eſt caſtitas du
bia eſt p̄pter infa
miā ipſa de ince
ſtu ac uſata. ⁊ de
ſua p̄fidēs inno
cētia accepto cri
bio orauit veſtaz
dicēs. Si caſte ti
bi ſp̄ ſeruiui faci
as q̄ ego hoc in
cribio de tyberī
aquā hauriā. ⁊ i
cān⁹. edē tuā p̄feram.
q̄d ⁊ fecit. De b

h **e**ritā aug⁹. facit in
fragmentōz li. re
ca. xj. Tertio ibi
i. **H**ec q̄ arq;
alia ⁊c. **L**ōpar mi
racula p̄ deos fa
cta ad miracula
facta p̄ bonos an
gelos a deo. ⁊ fa
cit h̄ duo. q̄ p̄mo
oñdit q̄ q̄ ad ma
gnitudines opis
multū ſunt p̄ferē
da miracula dei
miraculis demo
nū. etiā loquēdo
de his q̄ iam di
cta ſunt. ⁊ multe
magis de alijs q̄
p̄hibita ſunt. vt. s. li. vij. ca. xix. dicitū fuit. quoz que
dā cōſiſtūt in quadā imaginaria ludificatione. ſicut
q̄ malefici lunā vident deponere. ⁊ quaſi de celo p̄
terrā dimittere. vt in herbis ſup̄ oſitis deſpumer. i.
ſpumam cauſet. qua ſpuma poſtmodū ad multa ma
leſicia vtiat. Et vt dicit p̄ritibous p̄mus inuenit ar
tem qua luna cogeret deſcendere. de qua lucan⁹ li. vij.
vbi loquit de multis miraculis ⁊ mirabilibꝫ q̄ malefi
ca quedā erichtho facere cōſuevit. dicit ſic. Et patif
tantos cantu de p̄ſſa labores. i. luna incantata. Do
nec ſup̄ oſitas p̄p̄ioz deſpumer in herbas. De h̄mōi

vehebat: rātis hoīm boīq;
conatibꝫ immobilē redditam:
vna muliercula zona alliga
tā: ad ſue pudicitie testi
mū mouit ⁊ traxit q̄ ego ve
ſtalis de cui⁹ corruptōe que
ſtio ⁊ rebat aquā i pleto cre
bro de tyberī neq; p̄fluente
abſtulit cōtrouerſiā. h̄ec er
go atq; alia huiusmodi ne
quaq; illis q̄ in p̄lo dei facta
legim⁹. ⁊ rute ac magnitudie
p̄ferēda ſunt: quātomin⁹ ea
q̄ illoz q̄ p̄p̄ioz q̄ tales deos
coluerūt legibꝫ iudicata ſūt
p̄hibēda atq; plecēda magi
ca. ſcꝫ vel iheurgica. Quoz
pleraq; ſpecieten⁹ mortaliū
ſenſus imaginaria ludificati
one decipiūt: quale eſt lunā
deponere: donec ſup̄ oſitas
(vt ait lucan⁹) p̄p̄ioz deſpu
mer in herbas. Quedā vō ⁊
ſi nōnullis pioz factis videā
tur ope coequari ſinis ipē q̄
discernunt in cōpabilit̄ h̄ no
ſtra oſtendit excellere: Illis
etiā mlti rāto min⁹ ſacrificijs
colēdi ſunt: quātomagis hec
experūt: his vō vnus cōmen
dat de⁹: q̄ ſe nullis talibꝫ in
digere: ⁊ ſcripturarū ſuaruz
teſtificatōe ⁊ eozū dē poſtea
ſacrificioz remotione demō
ſtrat. Si q̄ q̄ ageli ſibi experūt
ſacrificiū: p̄ponēdi eis ſunt q̄
nō ſibi ſed deo creatori oīm cui
ſeruiūt. h̄inc em̄ oſidūt q̄ ſin

etiā ludificationibꝫ apulei⁹ libro metamor: phoſos in
ducit quendam nomine ſocratem ſic de quadam ma
ga loquentem. Saga inquit ⁊ diuina potens celum
deponere ⁊ terram ſuſpendere. fontes durere. ⁊ mon
tes diſfluere. manes ſublimare. ⁊ deos inſimare. ſide

cero amore nos diligāt: q̄n p
ſacrificiū nō ſibi ſed ei nos ſb
dere volūt cui⁹ ⁊ ipi p̄replati
one b̄ri ſunt: ⁊ ad eū nos pue
nire querunt a q̄ ipi non re
ceſſerūt. Si autē angeli q̄ nō
vni ſed plurimis ſacrificia ſi
eri volūt: nō ſibi ſed eis d̄ijs
volunt quoz deozum ange
li ſunt: etiā ſic eis p̄ponēdi
ſunt illi qui vnus dei deozū
angeli ſunt: cui ſacrificari ſe
iubent: vt alicui alteri vetet:
cum eoz nullus hinc vetet:
cui vni iſti ſacrificari iubent
p̄oro ſi quod magis indi
cat eozum ſup̄ba fallacia nec
boni nec bonoz deoz angeli
ſunt ſed demones mali: qui
non vnum ſolum ac ſummū
deum: ſed ſeipſos ſacrificijs
coli volūt: q̄d maius q̄ vni
us dei contra eos eligendū
eſt p̄ſidium: cui ſeruiunt an
geli boni: qui non ſibi ſed illi
iubent vt ſacrificio ſeruiam⁹
cuius noſiſt ſacrificiū eē de
bemus. Ca. XVII

p **R**oinde lex dei q̄ i
edictis data eſt an
gelozum: in qua vnus deus
deozum religione ſacrozum
iuſſus ē coli: alij vō quilibꝫ p̄
hibiti: i. arca erat poſita: q̄ ar
ca teſtimonij nuncupata eſt
Quo nomine ſatis ſignifica
tur: non deū qui per illa om
nia colebatur circūcludi ſo
angelis.

Capitulum. XVII.

a **R**oinde lex dei ⁊c. In hoc capitulo oſtendit
p beatus auguſtinus q̄ lex que docet vnum ſo
lum deum colendum ſufficienter eſt miracu
lis confirmata. Et facit duo. quia p̄mo oſtēdit hoc
per miracula ſacta circa arcam teſtamenti in qua fuit
lex repoſita. ⁊ patent que de his h̄c narrant legē ſa
crām hiſtoriam. Secundo ibi.

ra erigere ⁊ tar
taruz ipm illumis
nare. Et virgil⁹
libro quarto encl
dos ſimilia nar
rat dicens. Nec
ſecarminibus p
mittit ſoluerē mē
tes. Siſtere aq̄s
fluujs ⁊ vertere
ſidera retro. ⁊ o
uidius epiſtola
vj. de medea d̄
cit ſic. Illa relu
ctantem curſu de
ducere lunam. ni
titur et tenebris
addere ſolis eōs
Illa refrenat aq̄l
obliquaq; flumē
na ſiſtit. Illa lo
co ſiluas viuāq;
ſara mouet ⁊c.

k Quedāz vet
ro ⁊ ſi non nullis
⁊c. oſtendit q̄ cri
am ⁊ ſi ſunt per
demones ſacta
miracula que vi
dētur quo ad ma
gnitudinem ope
ris equari multū
miraculis per an
gelos bonos fa
ctis. tamen ſinis
eſt omnino alius
qui boni faciunt
non vt ipſimet
colantur. ſed vn⁹
verus deus. de
mones ad hoc a
gunt. vt ipſimet
colantur. et ideo
minus credendū
eſt eis q̄ bonis

*lex dei p̄ miracula
p̄ arca*

Sicut pbi pte. ostēdit idē ex miracul q̄ facta sūt bona qua p̄ dicatur eit vñū soluz deū esse colēduz sicut factū est in predicatōe xpi r ap̄lo rum r mul torū aliorū sanctorū. Factū autē hic mēdoz de platonē cis q̄ ex rē rū pulchrū eudic arguunt diuiaz puidentiā et opus diuinū vt ap̄pareat q̄ eodē modo ex miraculis tali hora factū ar gnere possum⁹ diuinitatē q̄ ap̄probat predicatōnez ad cur⁹ confirmatōez miracula ta li hora fuit Platonē / cus ho cus ius dēā hic allegat bo aruz angu stinū fuit p̄lorin⁹. vt supra pa / ruit capto. xliij.

lere vel contineri loco. cū respon sa eius r q̄dam hūanis sensib⁹ da renf signa ex illi⁹ arce loco: sed vo luntatis eius hinc testimonia per hiberi: q̄ etiā ipsa lex erat in tabu lis p̄scripta lapideis: r i arca vt di xi posita: quā tpe pegrinatiōis in heremo cū tabernaclo (q̄d illis ap pellatū est tabnaculū testimoniū) cū debita sacerdotes veneratiōe portabāt. Signūq̄ erat q̄ p̄diem nubes apparebat: que sicut ignis nocte fulgebat. Que nubes cum moueret: castra mouebant: r vbi stare castra ponebant. Reddita sunt autē illi legi magni miraculite stimonia: p̄ter ista q̄ dixi: r p̄ter vo ces q̄ ex illius arce loco edebant. Itā cum terrā p̄missionis intrāti bus eadē arca transiret: iordanis fluui⁹ ex p̄te supiore subsistēs: r ex inferiore decurrēs: r ipsi r popu lo siccū p̄buit trāseūdi locū. Dein de ciuitas que prima hostil occur rit moze gētiū deos plurimos colens: septies eadē arca circūacta: muri repēte ceciderūt: nulla manu opugnati: nullo ariete p̄cussi. Post hoc etiā cū iam in terra pro missionis essent: r eadē arca pro p̄ter eoz peccata fuisset ab hosti bus capta: hi q̄ eā ceperāt: in tem plo dei sui: quē p̄ ceteris colebant honorifice collocarūt: abestēs q̄ claufert: ap̄toz postera die: simu lacrū cui supplicabāt iuenerūt col lapsuz: deformiterq̄ fractū. De inde ipsi p̄digijs acti: deformiusq̄ puniti: arcā diuini testimoniū p̄lo vnde ceperant reddiderūt. Ipa autē redditiō qualis fuit: Imposu erūt eā plaustro: ei q̄ iuuēcas a q̄ bus vitulos fugētes abstraxerāt subiūxerūt: r eas q̄ vellēt ire sine rūt: etiā hinc vim diuinā explora re cupiētes. At ille sine hoīe duce atq̄ rectorē: ad hebreos viam p̄ri nacis ḡdientes: nec reuocate mu gitib⁹ esuriētiū filioz: magnū sa cramētū suis cultozib⁹ reportarūt. Hec atq̄ huiusmodi deo p̄uasē maḡ rēdis salubris erudiēdisq̄ mortalibus. Si em̄ pbi p̄cipueq̄ platonici recitūs ceteris sapuisse

laudant: sicut pauloātē cōmemo raut: q̄ diuinam puidentiā hec quoq̄ rerum infima atq̄ terrena administrare docuerint numero sarū testimonio pulchritudinū que non solum in corpibus aialitū verū etiā in herbis fenoz gignun tur: quāto euident⁹ hec attestan tur diuinitati. q̄ ad horā p̄dicatio nis eius sūt vbi ea religio cōmen dat q̄ oibus celestib⁹ terrestribus infernisq̄ sacrificari vetat: vni dō tū iubens: qui solus diligēs r dile ctus: b̄tōs facit: eozūq̄ sacrificioz p̄ficiens tpa impata: ea q̄ p̄ melio rem sacerdotē in meli⁹ mutāda p̄ dicēs nō ista se appetere: sed p̄ hec alia potiora significare testat non vt ipse his honorib⁹ sublimet: s̄ vt nos ad eū colēdū ei q̄ coherendū igne amoris ei⁹ accēt: q̄d nob non illi bonū ē exiremur. La. XVIII. **A**d dicit aliq̄s ista falsa cē a miracula: nec fuisse fa cta: s̄ mēdaciter scripta. Quisq̄s hoc dicit: si de his reb⁹ ne gat oīno vllis lris esse credenduz: pōt etiā dicere nec deos vllos cu rare mortalia. Nō em̄ se aliter colendos esse p̄uasērūt nisi mirabi lib⁹ opez effectibus: quoz hysto ria gentiū testis ē: quaz dñs se ostē tare mirabiles: pōt q̄ vtilēs ostē dere potuerē. Tū hoc ope nfo cuius hūc tā decimū libz habem⁹ in manib⁹: nō eos suscepim⁹ resellen dos: qui vllā esse vim diuinā ne gant: vel hūanā nō curare p̄tēdūt sed eos q̄ nfo deo p̄ditori sancte r gl̄iosissime ciuitatis: deos suos p̄ ferūt: nesciētes eū ipm eē etiā mū di hui⁹ visibilis r mutabilis inuisi bilē r incōmutabilē p̄ditorē: r vite b̄tē nō de his q̄ p̄didit: sed de se ipo verissimū largitorē: ei⁹ em̄ p̄p̄eta veracissim⁹ ait. Adhibi autē adbe rere deo bonū est. De sine nāq̄ bo ni inl p̄bos querit: ad q̄ adipsē dū: oīa officia referenda sunt. nec dixit iste: mibi autē nimis diuitijs abū dare bonū ē: aut insigniri pur pura r sceptro: vel diademate ex cellere: aut q̄d nonnulli etiāz p̄hi losophozū dicere non erubuerūt:

Capitulu XVIII

Ndi
a cet a
liq̄s.
r. In hoc
capitlo ex
cludit bea
tus Aug⁹
q̄dam re
sponsonē
q̄ ad prius
arguta da
ri possit.
posset em̄
aliq̄s dico
re q̄ ea q̄ al
legata sūt
de miracul
i p̄cedēt ca
pi. recitat.
sūt falsa et
falso scrip
ta. q̄d ipso
bar Aug⁹
sic. quia de
dñs r cor
miraculū.
aut credm
dū ē aliq̄s
lris aut nō
Stū. ḡne
gat omnino
deoz p̄uol
dētia et co
rū cult⁹. q̄
alit q̄ mir
raculis vt
operib⁹ mi
rabilib⁹ gi
suaf nō fa
it. Si ho
aliq̄s lris
credēduz ē
credēduz
ē maḡ lris
sacris q̄ p̄
cipiūt vni
deco soli sū
mo eē sacri
ficandū q̄
lris gētib⁹
q̄o narrat.
q̄daz mira
cla eē facta
vt sacrifici
eēt dñs qui
busdaz q̄
eriaz ipi re
punit vñū
supioz ba
bere.

mibi voluptas corporis bonum ē: aut quod meli⁹ velut meliores di cere visi sunt: mibi virtus animi bonū est: sibi inquit deo adbe rere bonū est. Hoc eum docuerat cui vni tantūmodo sacrificanduz sancti quoq; angeli legaliu⁹ sacri ficio:um etiam contestatione mo nuerunt. Vni etiam ipse sacrificiū eius fact⁹ fuerat: cuius igni intelli gibili corrept⁹ ardebat: et in eius ineffabile in corporeūq; cōplexuz sancto desiderio ferebat. Porro aut si multoz deoz cultores qua lesq; deos suos esse arbitrent: ab eis facta eē miracula vel ciuili um rerū historie v⁹ libris magicis siue qd honesti⁹ putāt theurgicis credūt: qd cause ē: cur illis lris no lint credere ista facta eē: quib⁹ tā to maior debet fides: quāto super oēs est magn⁹: cui vni soli sacriifi candū p̄cipiūt.

La. XIX.
 a Uia
 q te pu
 tant rē. In
 b ca. pbat
 aug⁹. q sa
 crificiū etiā
 corpale nō ē
 alci q; vni
 deo facien
 dū nec vni
 q; fuit. et fa
 cit b tria. qz
 pmo causq;
 assignat q;
 re soli deo i
 uisibili visi
 bilit fuit sa
 crificandū
 Secō ibi.
 b Tunc
 nobis fauēt
 rē. ostendit q;
 tale sacriifi
 ciū ageli bo
 ni sibi fieri
 nolunt. nec
 etiam boni
 hoies. Ter
 tio ibi.
 c Nec ob
 aliū rē. red
 dit eāz qre
 demōes su
 bi corpa le
 sacrificiū
 exhiberi vo
 lūt cū tñ i ni
 doibz. id est
 odonbz sa
 crificioz nō
 delectent. si
 cur gentiles
 aliqui pura
 uerunt.
 Act. 14.

nes dei. Nam paulus et barnabas in lyconia facto quodam miraculo sanitatis: putati sunt dii: eisq; ly conij immolare victimas voluerit quod a se humili pietate remouē tes: eisq; in quem crederent an nunciauerunt deum. Sed nec ob aliud fallaces illi superbe sibi hoc exigunt: nisi quia vero deo debe ri sciunt. Nō em̄ reuera vt ait por phyrus: et non nulli putāt: cada uerimis nidoribus sed diuinis ho noribus gaudent. Lopiā vero ni doū magnam habent vndiq;: et si amplius vellent: ipsi sibi poterant exhibere. Qui ergo diuinitatē si bi arrogant spiritus: nō cuiuslibet corporis fumo: sed supplicatis ani mo delectant: cui decepto subie ctos dominē intercludētes iter ad deū verū: ne sit hō illius sacriifi cium duz sacrificat cupiaz preter illum.

La. XIX.
 a Uia
 q te pu
 tant rē. In
 b ca. pbat
 aug⁹. q sa
 crificiū etiā
 corpale nō ē
 alci q; vni
 deo facien
 dū nec vni
 q; fuit. et fa
 cit b tria. qz
 pmo causq;
 assignat q;
 re soli deo i
 uisibili visi
 bilit fuit sa
 crificandū
 Secō ibi.
 b Tunc
 nobis fauēt
 rē. ostendit q;
 tale sacriifi
 ciū ageli bo
 ni sibi fieri
 nolunt. nec
 etiam boni
 hoies. Ter
 tio ibi.
 c Nec ob
 aliū rē. red
 dit eāz qre
 demōes su
 bi corpa le
 sacrificiū
 exhiberi vo
 lūt cū tñ i ni
 doibz. id est
 odonbz sa
 crificioz nō
 delectent. si
 cur gentiles
 aliqui pura
 uerunt.
 Act. 14.

La. XXI.
 a Uia
 q te pu
 tant rē. In
 b ca. pbat
 aug⁹. q sa
 crificiū etiā
 corpale nō ē
 alci q; vni
 deo facien
 dū nec vni
 q; fuit. et fa
 cit b tria. qz
 pmo causq;
 assignat q;
 re soli deo i
 uisibili visi
 bilit fuit sa
 crificandū
 Secō ibi.
 b Tunc
 nobis fauēt
 rē. ostendit q;
 tale sacriifi
 ciū ageli bo
 ni sibi fieri
 nolunt. nec
 etiam boni
 hoies. Ter
 tio ibi.
 c Nec ob
 aliū rē. red
 dit eāz qre
 demōes su
 bi corpa le
 sacrificiū
 exhiberi vo
 lūt cū tñ i ni
 doibz. id est
 odonbz sa
 crificioz nō
 delectent. si
 cur gentiles
 aliqui pura
 uerunt.
 Act. 14.

La. XX.
 a Uia
 q te pu
 tant rē. In
 b ca. pbat
 aug⁹. q sa
 crificiū etiā
 corpale nō ē
 alci q; vni
 deo facien
 dū nec vni
 q; fuit. et fa
 cit b tria. qz
 pmo causq;
 assignat q;
 re soli deo i
 uisibili visi
 bilit fuit sa
 crificandū
 Secō ibi.
 b Tunc
 nobis fauēt
 rē. ostendit q;
 tale sacriifi
 ciū ageli bo
 ni sibi fieri
 nolunt. nec
 etiam boni
 hoies. Ter
 tio ibi.
 c Nec ob
 aliū rē. red
 dit eāz qre
 demōes su
 bi corpa le
 sacrificiū
 exhiberi vo
 lūt cū tñ i ni
 doibz. id est
 odonbz sa
 crificioz nō
 delectent. si
 cur gentiles
 aliqui pura
 uerunt.
 Act. 14.

La. XXI.
 a Uia
 q te pu
 tant rē. In
 b ca. pbat
 aug⁹. q sa
 crificiū etiā
 corpale nō ē
 alci q; vni
 deo facien
 dū nec vni
 q; fuit. et fa
 cit b tria. qz
 pmo causq;
 assignat q;
 re soli deo i
 uisibili visi
 bilit fuit sa
 crificandū
 Secō ibi.
 b Tunc
 nobis fauēt
 rē. ostendit q;
 tale sacriifi
 ciū ageli bo
 ni sibi fieri
 nolunt. nec
 etiam boni
 hoies. Ter
 tio ibi.
 c Nec ob
 aliū rē. red
 dit eāz qre
 demōes su
 bi corpa le
 sacrificiū
 exhiberi vo
 lūt cū tñ i ni
 doibz. id est
 odonbz sa
 crificioz nō
 delectent. si
 cur gentiles
 aliqui pura
 uerunt.
 Act. 14.

b Hos multo elegantius re. ostendit quali nomi
ne digni essent martyres si vsus ecclesiastici sermōis
hoc admitteret. Et facit hic duo. q. primo ostendit q.
merito dici possent heroes. ad cuius intellectum ē sci
endū. q. heroes apud gentes dicebant magni alicui
meriti hoies. Dicit
sic ab hera. id est
iunone. quam di
cunt aere esse cre
debāt em q. tales
hoies. i. aie eo: u3
cum demonibz i
aere habitaret. et
ad h. resignandū
fineret poete gre
ce q. heros fuit: si
lius iunonis. s3
m dicit aug. q.
martyres nō di
cerent heroes p.
pter eam illā. sed
q. vicerūt iuno
nē. i. aereā p̄tēz
q. yris iustis sp
refulit. ppter qd
poete cōuenient
finerūt iunonē
p̄tibus inimicaz
z inuiderē bis q. i
celū volūt ascēde
re. vñ virgil. li. j.
eneidos lo. quē i
p̄sona iunōis di
cēs. Hēs inimica
mibi. sēs enecas z
sōcū sui. Et sene
ca in p̄ma trage
dia inducit iuno
nē indignatā de h.
q. multi in celū a
lone. trāstati sunt
z speciali f̄ hercu
li inuidentē. vt pz
ibidē. z p. ouidiū
lib. iij. metamor.
phoseq. Et ē ad
uertendū h. q. ro.
Virgil. 7. eneid.
Virgil. 3. eneid.
suos viros fortē
q. pulchras victo
rias fecerāt in ho
nōre ipoz. deno
miare eos a gēte
diuicta sic vterq.
scipio africanus
ab africa deuicta
p. eos. nā scipio
africanus supior
vicit afros in se
cūdo bello puni
co. Scipio vō a
frican. posterior

*Quis dei martyres
habent q. heros
nōnā possent*

Virgil.
7. eneid.
Virgil.
3. eneid.

vicit eosdē i tertio bello. z cartaginē q. fuit caput a
frice oino decuit. Et eodē mō si scipio africanus su
prioris dicit est scipio african. q. deuicta afria. z sic de
alijs multis. p. qd dicit aug. q. martyres puenient
heroes dici. possent ab hera. i. iunone z p̄tibus aereā
p. ipos deuictis.
Secundo ibi.
c Sed rursus
eis succumbit zē
ostendit quomodo
erro: virgil. d. iu
nonē h. est aereas p̄tēz pio
rū virtutibz inuidētēs nostri
martyres vincūt. Hō oino si
dici v̄itate possent: heroes n̄ si
supplicibz donis sed virtuti
bus diuinis heram supant.
Lōmodi q. ppe scipio africa
nus est cognominat. q. vir
tute africā vicerit q. si hostes
donis placasset vt parcerent
Capitulum. XXII.
v Era pietate hoies
dei aereā potestate
inimicā p̄tariāz pietati ex
orciādo eiciūt non placan
do: oēs tēptatōes aduersita
tesq. ei vincunt: orādo nō
ipam sed suū deū aduersus
ipam. Hō em aliq. vincit:
aut sibiugat nisi societate pec
cati. In ei. g. noie vincit qui
hoiem assumpsit: egitq. sine
pctō: vt i ipō sacerdote ac sa
crificio fieret fmissio pctōz
vi. p. mediatorē dicit hoies hoies
xp̄m ihm: p. quē facta pctō: ū
purgatōe recōciliamur deo
Hō em nisi peccatis hoies se
parant a deo: quoz in hac vi
ta non sit nostra virtute sed
diuina miseratiōe purgatio:
p. indulgentiā illius nō p. no
stram potentiam q. z ipa qn
tulacūq. virtus que dicit no
stra: illi est nobis bōitate cō
cessa. Abultum autem no
bis in hac carne tribuerem
nisi vsq. ad eius depositiōnē
sub venia viueremus. Pro
pterea ergo nobis per me
diatorē prestita est gratia:
vt polluti carne peccati: car
nis peccati similitudine iun
daremur. Hac di gratia qua

La. XXII.

Era pietas
v. te hominis
zē. In hoc capu
tulo ostendit bea
tus augustinus
quomodo pote
stares aereas re
bemus vincere.
Et fac duo q. p.
ostendit q. sola
dei virtute vinci
mus. secūdo quo
mō eiusdem misē

ratide purgemur
 ibi. in cr' ergo noi
 me. La. XXIII
 a Jcit etiam
 d porphyri
 us rē. In
 b ca. pbat Aug^o
 ex dicitis porphy
 rij illud qd in pce
 denti ca. dicitū est
 vtz q ab vno so
 lo deo purgamur
 facit autē tria. qd
 pmo ex dicitis cr'
 pbat qd theletis de
 oruz. i. sacrificijs
 purgatiuis eis fa
 ctis nō possum^o
 purgari. r pēz lit
 tera. Secōdo ibi.
 b Deniqz eodē
 oracio rē. pōit di
 crū quoddā por
 phyrū obscurū q
 innuit deū veruz
 posse purgare
 Tertio ibi. c
 Que autēz dicat
 rē. exponit illud
 dicituz porphyrij
 vbi duo facit. nā
 pmo oñdit qd est
 de itēndō porphy
 rij claruz r qd du
 bium. Clarē autē
 q posuit duo pn
 cipia effectiua oi
 um. s. deū patre r
 deū filiū quez vo
 cat paternā men
 tē vel intellectu.
 r in hoc cōcordat
 cū plotino r alijs
 platonicijs. De q
 b^o etiā dē macro
 biius sup somniū
 scipionis. q ipst
 ponit vnu sum
 mū deū r noyn. id
 est mēte ideas cō
 tinētes ex summo
 deo natā r pfectā
 Trimegisti^o autē d
 vcrbo pfecto dic
 sic. dñs r oim fa
 ctō: teoz secūduz
 fecit dñm. quoni
 am hunc fecit pri
 mū et solū r verū
 bon^o et vñs ē et
 plenissimus oim
 bonoz. r letar^o.
 bicē filius bñdit

in nos ostendit magnā mise
 ricordia suaz: et in hac vita p
 fidē regimur r post hāc vitā
 p ipsam speciez incōmutabil
 veritatis ad pfectionem ple
 nissimam pducemur.
 Caplin. XXIII
 a Jcit etiā porphyri
 us diuinis oraculis
 fuisse responsuz: nō
 nos purgari lune theletis at
 qz solis: vt hinc ostenderet
 nullo: um deoz theletis ho
 minez posse purgari. Lūis
 enim thelete purgant: si lū
 ne solisqz non purgāt: qz in
 ter celestes dōs p̄cipuos ha
 bent. b Deniqz eodem dicit
 oraculo expressum p̄cipia
 posse purgare: ne forte cum
 dictum essz nō purgare the
 leras solis r lune: alicui^o al
 teri^o dei de turba valere ad
 purgandum thelete crede
 rentur. Que autē dicat esse
 p̄cipia tanqz platonice: no
 uimus. Dicit em̄ deum p̄ez
 r deum filiū: quem grece ap
 pellat paternū intellectum:
 vel paternā mentez. De spī
 ritu autē scō: aut nihil: aut n̄
 aperte aliquid dicit. Quis
 quem alium dicat horū me
 dium non intelligo. Si eniz
 tertiam sicut plotinus vbi d
 tribus principalibus substā
 tijs disputat: anime naturaz
 etiā iste vellet intelligi: non
 vtiqz diceret horū mediū. i.
 patris r filij mediū. Post
 ponit quippe plotinus anse
 naturaz paterno intellectui
 iste autem cum dicit mediū:
 non postponit sed interpo
 nit. Et nimiruz hoc dixit vt
 potuit: siue vt voluit. quoni
 am nos spūm sanctū: nec pa
 tris nisi nec filij nisi: sed vtri
 usqz spiritum dicimus. Libe
 ris enim verbis loquuntur
 philosophi: nec in rebus ad
 intelligendū difficillimis of
 fensionem religiosarum au
 rium p̄mescunt. Nobis autē

ad certā regulā loqui fas ē: ne
 verboz licentia etiam d̄ rebus
 que his significantur impiā gi
 gnat opinionem. Nos itaqz ita
 non dicimus duo vel tria prin
 cipia cū de deo loquimur: sicut
 nec duos deos vel tres nobis li
 citum est dicere: q̄uis de vno q
 qz loquentes: vel de patre vlt
 filio: vel de spiritu sancto. etiāz
 singulū in quēqz deuz esse fate
 amur. Nec dicimus tm̄ qd here
 tici sabelliani eundem esse pa
 trē qui est r filius: r eundem eē
 spūm sanctum qui est r pater r
 filius: sed patrem esse filij p̄ez
 r filium patris filij: r patris et
 filij spūm sanctum nec patre eē
 nec filium. Uerū itaqz dictū est
 non purgari hominē nisi p̄nci
 pio: q̄uis pluraliter apud eos
 sint dicta p̄cipia. La. XXIII
 a Ed subdit^o porphyri^o
 f inuidis potestatis d̄
 quibus r erubescere: r eas li
 bere redarguere formidabat:
 noluit intelligere dominum ie
 sum incarnatōe purgamur. Eū
 quippe in ipsa carne contēpsit
 quam p̄pter sacrificiū n̄re pur
 gationis assumpsit: magnū scz
 sacramentuz ea superbia non
 intelligens: quam sua ille hūi
 litate defecit: verus benignus
 qz mediator: in ea se ostendēs
 mortalitate mortalib^o quā ma
 ligni fallacesqz mediatorēs nō
 hūdo se supbius extulerūt: mi
 serisqz hoib^o adiutorū d̄cepto
 riū velut imortales mortalib^o
 p̄miserūt Bonus itaqz verus
 qz mediator ostendit pctm̄ cē
 malū: nō carnis substātiā vel
 naturam: que cuz anima hois
 r suscipi sine peccato potuit et
 haberi r morte deponi: et i me
 lius resurrectōe mutari: nec ip
 sam mortē q̄uis essz pena pcti
 quā tū p nob sine pctō ipse p̄sol
 uit: peccādo esse vitandā: s̄ po
 tius si facultas darur p̄ iusticia
 p̄ferēdā. Nō em̄ soluere potuit
 moriēdo pctā: qz mortu^o est et

eti ac bone vō
 lūaris. Et in
 fra addit. hūc
 rē dilecti vnt
 genitū suam.
 hec sūt vba tri
 megisti. Dubi
 unē autē ver
 bis porphyrij
 dicitis alijs a
 p̄dictis duobz
 scz patre et fi
 lio eē medium
 q̄s sit iste me
 dius. In hoc
 em̄ n̄ videt cō
 cordare cū plo
 tino r alijs pla
 tonicis q̄ posu
 erūt ternā sub
 stantiaz a p̄di
 ctis. s. naturā
 anime quā nō
 posuerūt me
 diā s̄z posteri
 orē his duobz
 Secundo ibi.
 d Et nimiruz
 hoc dixit. rē.
 oñdit aug^o q
 porphyri^o p̄ il
 lud mediū vñ
 det itellerisse
 spūm sanctuz
 q̄uis imō lo
 quēdi multū a
 xp̄ianis discre
 paucrit.
 La. XXIII
 a Ed sub
 dit^o por
 phyrū rē. In
 hoc ca. rep̄hē
 bēdit augusti
 nus supbiā
 porphyrij. Et
 facit duo. qz p̄
 mo oñdit q̄ su
 perbia eius fe
 cit ipm̄ nō cre
 dere q̄ chas^o
 possit purga
 re. Secōdo ibi.
 7 5

Sabelliani

b. Neq; ei
caro rē ostē
dit fin quā
naturā xp̄s
peccata pur
gavit.

*Neq; ei
caro rē ostē
dit fin quā
naturā xp̄s
peccata pur
gavit.*

non p suo pctō. hunc ille platonius non cognouit esse principiu; nā cognoscerz purgatoriu; Neq; em̄ caro principiu est: aut aia hūana. sed verbū p qd̄ facta sunt oia. Non ḡ caro p seipam mūdāt: sed p verbū a quo suscepta ē cū verbū caro factū est ⁊ habitauit in nobis. Hāc de carne sua māducāda mystice loquēs: cū hī q̄ nō intellexerūt offēsi recederēt dicētes. Dur⁹ est hic sermo: q̄s euz pōt audire. Respondit manētib⁹ ceteris. Spūs ē q̄ uiuificat: caro ar̄ n̄ pdest quicq; Principiu ḡ suscepta aia ⁊ carne ⁊ aiam credētiū mūdāt ⁊ carnem. Ideo q̄rentib⁹ iudeis quis esset: r̄ndit se esse pncipiū. Quod vtiq; carnales infirmi peccatis obnoxij ⁊ ignorantie tenebris obuoluti: nequaḡ p̄cipe posse m̄: nisi ab eo mundaremur atq; sanaremur: p hoc quod eramus ⁊ non eramus. Eramus em̄ homines sed iusti nō eramus. In illius aut̄ incarnatio ne natura humana erat: sed iusta non peccatrix erat. Hec est mediatio qua man⁹ lapsis iacentibusq; porrecta est: hoc est semen dispositū p angelos: i quorū edictis ⁊ lex dabat qua ⁊ vnus deus coli iubebat: ⁊ hic mediator venturus promittebat. Caplin. XXV.

Job. 1.

Job. 6.

Job. 8.

La. XXV a
c. Uti s
faci. rē. In hoc caplo ostēdit: atq; p p̄ si dē media rōis oēs iusti fuerunt purgati a peccatis n̄ solum q̄ legem moȳsi precesserūt sed etiam q̄ tempore legis fuerūt.

*p̄ fide mūdatus
p̄ purgati fuerūt
nō p̄ legē
moȳsi p̄cesserūt
sed q̄ ip̄e legē
fuerūt.*

Ps. 72

Uti s facti fide etiā iusti antiq̄ mūdari pie uiuendo potuerūt: nō soluz anteḡ lex p̄lo hebreo dare: neq; em̄ eis p̄dicatores vel angeli defuerūt. sed ip̄tus quoq; legis ip̄s q̄uis in figuris rex spiritaliū habere videre p̄missa carnalia: propter qd̄ verus dicit testamentum. Nam ⁊ p̄phete tunc erāt: p quos sicut ⁊ p angelos eadē p̄missio p̄dicata est: ⁊ ex illo numero erat: cui⁹ tam magnā diuināq; sniaz de boni hūani sine paulo ante cōmemorauit. Ad hī aut̄ adherere deo bonū ē. In q̄ plane psalmo diuī testamentorū: que dicunt vet⁹ ⁊ nouum satis est declarata distinctio. Propter carnales em̄ terrenasq; promissiones: cum eas impijs ab-

undare p̄spiceret dicit pedes suos pene fuisse cōmotos: ⁊ effusos in lapsuz p̄pe modū gressus suos: tanḡ frustra deo ip̄e seruisset. Eūq; ea felicitate quā de illo expectabat p̄p̄toses eius florere conspiceret: seq; in reihui⁹ inquisitione laborasse: volentē cur ita esset apprehēdere donec intraret in sanctuariū dei: ⁊ intelligeret nouissima eorū q̄ felices videbant: errare tūc eos intellexit in eo q̄ se extulerūt: sic dicit fuisse deiectos ⁊ defecisse ac pisse. p̄p̄ iniquitates suas: totūq; illō culmē rpalis felicitatis ita eis factū tāḡ somniū euigilāt: q̄ se repete uenit suis q̄ somniabat fallacib⁹ gaudijs destitutū. Et qm̄ in hac fra vel ciuitate frenata: magni sibi videbant. Die inq̄t i ciuitate tua imaginē illorū ad nihilum rediges. Quid huic tū vtile fuit: etiā ip̄a frena nō nisi ab vno x̄o deo q̄rere: in cui⁹ p̄tate sūt oia facta. ostendit: vbi ait. Velut pec⁹ fact⁹ sum ap̄ te ⁊ ego sp̄ tecū. Velut pec⁹ dixit: vtiq; nō intelligēs. La q̄pe a te desiderare debui que mihi cū ip̄is nō p̄it esse cōia: q̄b⁹ eos cū abundare cernerē: putauit me incassum tibi fuisse: qm̄ ⁊ illi hec haberēt q̄ tibi seruire nolissent. Tū ego semp̄ tecū: q̄ etiam in taliū rerū desiderio deos alios nō quesui. Ac hoc sequit. Tenuisti manū dextere mee ⁊ in voluntate tua deduxisti me: ⁊ cū gloria asumpsisisti me: tanḡ ad sinistra cūcta illa prineant que abundare ap̄ ipsos cū vidisset: pene collapsus est. Quid enim mihi ē inq̄t in celo: ⁊ a te qd̄ volui sup̄ terrā? Rēp̄ndit seipm̄ iustis sibi displicuit: q̄ cū tā magnū bonū h̄eret in celo qd̄ post intellexit: rē trāsitoria fragilem ⁊ quodā mō luteā felicitatē a suo deo quesuit in terra. Defecit inq̄t cor meū ⁊ caro mea de cordis mei: defectu vtiq; bono ab inferiorib⁹ ad sup̄na. Tū in alio psalmo d̄. Desiderat et defecit aia mea in atria dñi. Itē in alio. Defecit in salutare tuū aia mea. Tū cum de vtroq; dixisset. i. de corde ⁊ carne deficiente: non subiecit deus cordis mei ⁊ carnis mee: s̄ de⁹ cordis mei. Per cor quippe caro mūdāt. Tū dicit deo minus. Abundate que int⁹ sunt: ⁊ que foris sunt munda erunt. Partē deinde suā dicit ipsum deum: nō aliqd̄ ab eo: s̄ ip̄m. De⁹ inq̄t cordis mei: ⁊ pars mea de⁹ in secula. Qd̄ int⁹ multa que ab hoib⁹ eligunt. ip̄e illi placuerit eligend⁹. Quia ecce inq̄t q̄ se longe faciunt a te p̄ibunt. p̄didisti oēm q̄ fornicat abste. hoc est q̄ multorū deorū vult eē p̄stibulum. Tū sequit̄ illud p̄p̄ qd̄ ⁊ cetera de eodem psalmo dicēda visa sunt. Ad hī aut̄ adherere deo bonū ē. non longe ire. nō p̄p̄ima fornicari. Adherere aut̄

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

Ps. 72

L. XXVI.
 Scio quomodo quatuor mibi videtur. In hoc ca. ostendit aug. ex di. cti. porphyrii qd non sit bonis angelis sacrificandus. Et facit duo pmo em. ponit vba porphyrii et qbus hoc habetur. de quo dicit aug. sic. na ista. s. d. patre et eius filio et etiam spiritu sancto. s. xxiij. ca. postea. Tunc qd faciebat. et. dicitur. ve ro porphyrius de duplici genere angelorum ut p. in littera quos dicebat potius esse imitandos q. inuocandos. ex q. p. q. non sunt colendi nec hoc volunt angeluli boni. secundo ibi. **Q**uid adhuc trepidas et. rephedit porphyrium q. nimis bonos angelos quos dicit ad theurgicos arte magica duci debuit em. porphyrius scire q. tales non sunt boni angeli nec d. q. sed

deus tunc perfectus erit: cum totum quod liberandum est: fuerit liberatum. Nunc vero fit illud quod sequitur: ponere in deo spem meam. Spes enim que videtur non est spes. Quod enim videtur quod sperat: ait apostolus: Si autem quod non videmus speramus: per patientiam expectamus. In hac autem spe nunc constituti agamus quod sequitur et simus nos quoque pro modulo nostro angeli dei: id est nuncij eius: annunciantes eius voluntatem: et gloriam gratiamque laudantes. Tunc cum dixisset ponere in deo spem meam: ut annunciet inquit omnes laudes tuas in portis filie syon. Hec est gloriosissima ciuitas dei: hec vni deum no uit et colit: hanc angeli sancti annunciant: qui nos ad eius societatem inuitauerunt: cuiusque suos in illa esse voluerunt: quibus non placet ut eos colamus tanquam nostros electos deos: sed cum eis et illorum in deum: nec eis sacrificemus sed cum ipsis sacrificium deo simus. Nullo itaque dubitate: quod deo deponit maligna oblatione considerat: omnes immortales beati quod nobis non inuidet: neque enim si inuideret essent beati: sed potius nos diligunt: ut et nos cum ipsis beati simus: potius nos fauet: potius adiuuat: quam vnum deum cum illis colimus: patrem et filium et spiritum sanctum: quam si eos ipsos pro sacrificia coleremus. **Ca. XXVI.**
 Scio quomodo quatuor mibi videtur per amicos suis theurgis erubescere porphyrius. **H**anc ista utique sapiebat: propter multorum deorum cultum deum verum non libere defendebat. Et angelos qui prece alios esse dixit: quod deorum descendentes hominibus theurgicis diuina pronunciant: alios autem qui in terra ea que patris sunt: et altitudinem eius profunditateque declarant. Non igitur hos angelos quorum ministerium est declarare voluntatem patris: credendum esse velle nos subdit: nisi ei cuius nos annunciant voluntatem. Tunc optime admonet etiam ipse platonice imitandos eos potius quam inuocandos. **N**on itaque obtemperare metuere ne immortales et fratres vni deo subditos: non eis sacrificando offendamus. **Q**uod

enim non nisi vni vero deo deberi sciunt: cui et ipsi adherendo beati sunt: proculdubio neque pro vlla significantem figuram: neque pro ipsam rem quam sacramentis significat sibi exhiberi volunt. **D**emonum est hec arrogancia superborum atque miserorum: a quibus longe diuersa est pietas subditorum deo: nec aliunde quam illi adherendo beatorum. **A**d quod bonum precipiendum: etiam nobis sincera benignitate optet ut faueant: neque sibi arrogent quo eis subiciamur. **S**ed eum annunciant: sub quo eis in pace sociemur. **Q**uid adhuc trepidas o porphyrie: aduersus patres et veris virtutibus et veri dei muneribus inuides habere liberam vocem. **I**am dixisti angelos qui patris annunciant voluntatem: ab eis angelis esse diuersos: quod ad theurgicos homines nescio qua deducti arte descendunt. **Q**uid adhuc eos honoras: ut dicas pronunciant diuina. **Q**ue tandem diuina pronunciant: qui non voluntatem patris nunciant: **R**empe illi sunt: quos sacris precibus inuidus alligauit: ne prestante aie purgatores: nec a bono ut dicis purgare cupientes ab illis vinculis solui: et sue potestati reddi potuerunt. **A**d huc dubitas hec maligna esse demonia vel te fingis fortasse nescire dum non vis theurgos offendere: a quibus curiositate deceptus ista prouocosa et infana pro magno benescio didicisti. **A**udes istam inuidiam non potentiam sed pestilentiam et non dicam diuinam: sed quod tu fateris ancillam potius inuidorum: isto aere transverso leuare in celum: et inter deos vestros etiam sideres collocare vel ipsa quoque sidera his opprobrijs infamare. **Ca. XXVII.**
 Quomodo humani et tolerabilius consecretaneus tuus platonice apulei erroris qui tantummodo demones a luna et infra ordinatos: agitari morbis passionum: mentisque turbulis honoras quod de eos: sed volens nolensque confessus est deos tui celi superiores ad etherea spacia pertinentes: siue visibiles que speciosos: lucere cernebat solent ac luna et cetera ibidem lumina

demones. et hoc quia seruiunt in uicis et impediunt bonos. ut supra parueca. et. et non tanta sunt que in illo capitulo dicuntur ad intellectum huius partis. **I**ntellectus enim his que ibi dicuntur facilliter patebunt omnia que in hac parte tus capituli continentur.

L. XXVII.
 Quomodo humani et tolerabilius consecretaneus tuus platonice apulei erroris qui tantummodo demones a luna et infra ordinatos: agitari morbis passionum: mentisque turbulis honoras quod de eos: sed volens nolensque confessus est deos tui celi superiores ad etherea spacia pertinentes: siue visibiles que speciosos: lucere cernebat solent ac luna et cetera ibidem lumina

Liber

Et facit hic duo q̄ p̄mo ostēdit dicta apulei q̄ factis pa-
tent ex his q̄ dicta sunt. s. li. viij. ca. xij. r. c. xvj. cuius
dē etiā li. ix. ca. vij. Scđo ibi. b Tu autē didicisti
hoc rē. ponit dicta porphyrii. ad quoz̄ intellectū no-
rāda sunt ea que dicta sunt. s. in boeli. ca. ix. r. etiā ca.
xxvj. Et facit h
duo p̄mo em hic
ponit dicta sua
de dijs r. demoni
bo q̄ accepit a ma-
gis chaldeis po-
rtus q̄ a phis. et
ad intellectū huius
pris aduertenda
sunt tria. p̄mū est
q̄ ars magica a
pud chaldeos ml-
tū sp̄ viguit. the-
urgia s̄o vt. s. pa-
ruit ca. ix. est que
dā ps magice or-
dinata ad purga-
tionē spiritualis
gris anime. i. ima-
ginatiue. nō autē
intellectiue. p̄p̄
q̄d p̄bo qui vixit
fm̄ intellectū q̄re-
nus p̄bo est non
ē theurgia neces-
saria. Scđm est
q̄ fm̄ porphyriū
vt codē ca. patit
angeli a demoni-
bus distiguit lo-
co. nā demones ī
aēre. āgeli in ethe-
re. r. ī loco empy-
reo. tñ angelis at-
tribuit p̄urbatio-
nes r. passiones
q̄les hoies hnt.
vt p̄z̄ ibidē. r. eti-
am ca. x. q̄s p̄ur-
batōes vocat hic
augusti. vicia hu-
mana. r. dicit de
porphyrio q̄ in
etheras mundi
sublimitates ex-
tulit vicia huma-
na. vt dñs sc̄i qui
habitāt in eis pos-
sent theurgicē di-
uina p̄nunciare. s.
p̄ angelos q̄ cum
dijs eodem loco
cōuersantes diui-
na nouerunt. et
ad theurgos arte
theurgie deduci
descendunt vt ra-

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

b

lia eis nuncient. que tamen diuina nō p̄tinent ad pa-
rem anime intellectualē. sed spiritualē. i. imaginatiuā
non autē videbat porphyrio q̄ angeli possent diuina
scire nec p̄ dijs nunciare nisi cōtē cū dijs ī etherē sic
turbatiōes q̄s hoies hnt patiunt ī etherē. p̄p̄ cāz̄ illa
Terū est q̄ p̄bi-
losophari est dif-
ficilē q̄ acquirere
arte r. theurgie
r. ideo facilius e-
rat cōgregare di-
scipulos qui the-
urgie intenderēt
q̄ q̄ philosophie
bis visis. p̄z̄ in
hac parte intēno
augusti. scđo ibi.
c Non audir
ista rē. rep̄bent
dit porphyriū de
duobus. p̄mo
q̄ ipse seductus
turpiter errauit.
secundo quia ali-
os in errorem in-
ducit. ibi. Quid
enim prodest rē.
Quantum ad p̄-
mum dupliciter
errauit. videlicet
quia non crede-
bat christum pur-
gare posse r. quia
credebat demones
purgare posse. r.
refellit p̄mum
errorem per du-
os versus virgi-
lij. Tēduces q̄
manent rē. quos
ponit virgilius ī
bucolicis egloga-
tū. Et sicut dñs
bestus augusti-
nus fuerunt dicit
de christo. Et est
sensus versusum
q̄ christo existit
te duce nostro si
qua manent no-
stri sceleris vesti-
gia. i. peccata cō-
firmitate contra-
cta. que non secle-
ra dicuntur s̄ ipo-
tus vestigia que
dam id est simili-
tudo confusa et
obscura sceleris.
irrita sicut p̄p̄-
tuo. r. irritabit r.
destruēt p̄p̄tuo

Virgili
buci.

In codes

quo ad dimissiones culpe & pene. et sic ir-
ritata soluet a foemi-
dine pene terras id e-
bomines. Et est hic
sciendum qd contra-
rias videt esse in
beatam hieronymu
& augustinum. quia
beatus augustinus
hic vult qd egloga il-
la virgilij vñ sumu-
tur isti versus sit co-
posita de xpo. hñs
pō hieronymus i p-
logo biblie reputat
hoc derisibile vbi fa-
cit mentionē de istis
duob; hñs eius dez
egloge. scz. Jā redit
& virgo redeū satur-
nia regna. Jā noua
pgenesis celo demit-
tit alro. Unde est hic
sciendū qd p m expo-
sitionē seruū qd comen-
tar' est libros hñs
egloga illa scripta ē
de filio cuiusdā noie
pollionis qd fuit dur-
germanici exercitus
id ē exercit' cesar' au-
gust. pollio em cap-
ta ciuitate quadam
Dalmacie qd Solona
vocabat eodez anno
cōsul fieri meruit. et
eodez anno filiu ha-
buit quē saloniū a
capra ciuitate noia
uit qd nar' stat' parē-
tib; arrisisse dī. qd
erat malū omen qm
in ipsis pmoedijs in-
terit. Virgili' autez
volēs illud in bonuz
conuertere & blāditi
parētib; cōposuit
eglogā illaz. i. carnē
illud rude et qsi pa-
storale. vñ & dī eglo-
ga qsi sermo capri-
nus. de pfato saloni-
no au' licās eide illa
que sibylla cumea dī
xpo pōtixerat. p dicit
rat em nouem soles
id est nouē tpa furu-
ra. et in nono id est i
ultimo illorum tem-
porum christum vē-
turum. & tunc ppter
christum in co nasci

pmēret: aut filii inuidētia
denegarēt. Suffic q pur-
gatiōe theurgica neq in-
tellectuale aiāz: hē mērez
nřaz dic' posse purgari: &
ipāz spiritalē. i. nře aīe p-
tē: mēre iferiorē: quā tali
arte purgari posse asseri:
imortalē tñ etnāq nō pos-
se hac arte fieri cōfiteris.
Hñs at vitā pmittit et
nā: vñ ad eū mōs (vob qd
dē stomachatib; miranti
b' tñ stupētib; qd) occurrit
Qd qz negare nō potuisti
intātū a teipō disserire vi-
deri: vt p mū doceas erra-
re hoies theurgica disci-
plina: & qd plimos fallere
p cecā ispiētēz sniaz: at-
qz eē certissimū errorē: a-
gēdo & supplicādo ad pñ-
cipēs āgelosqz decurrere
Et rurū qsi ne opam pdi-
disse videar: ista dicendo
mitti hoies ad theurgos
vt p eos ania spirital' pur-
get illoz qd nō p m intellectu-
alē aiām viuūt.

Ca. XXVIII.

**It' g hoies i erro-
re certissimū. Neqz
hoc tātū malū re pu-
det: cū vtur' & sapie te p-
fitear' amatoz: quā si de
ac fidelit amasses: xpm dī
vtur' & dei sapiam cogno-
uisses: nec ab ei' saluber-
rīma hūilitate tūoz infla-
tus vane scie resluises**
Cōfiteri tñ etiā spiritalēz
aiāz sine theurgic' artib;
& sine thelet' (qd' frustra
discēdis elaborasti) posse
pntentie vtute purgari.
Aliqu' etiā dic' qd thelete
si p' mortē eleuāt aiām vt
iā: neceidē ipi quā spirita-
lē vocal aliqd p' hui' vite
finē pdesse videant: & tñ
xřas hoc mlē modis & re-
per' ad nihil aliō q' tū exi-
stimo nisi vt talū q' rerū
quasi peritus appareas: &

placeas illicitarum artū
curiosos: vñ ad eas facias
ipse curiosos. Sed bene
q metuendam dicis hāc
artem vel legū piculis vñ
ipsius actionis: Atqz vti-
nam hoc saltez abo te mi-
seri audiat: & inde ne illic
absorbeant abscedāt aut
eo penitus non accedāt.
b Ignorantiā certe & p' b
eam multa vitia p nullas
theletas purgari dicis. s
p solū patricū noyn. i. pa-
ternam mentem siue itel-
lectū qui paterne est vo-
luntatis consci'. Hñc aut
xpm esse nō credis: ptem-
nis em eum ppter corp'
ex femina acceptū: & p' b
crucis opprobriū: excelsā
vicz sapientiā: spretis at-
qz abiectis infimis: idone-
us de supioribus carpere
At ille implet qd pphete
sancti de illo veraciter p-
dixerunt. Perdam sapiē-
tiam sapientium: & prudē-
tiā prudentiū reprobabo
Non em suā in eis pdit et
reprobat quā ipse dona-
uit: sed quam sibi arrogāt
qui nō hñt ipsius. Tñ cō-
memorato isto pphetico
testimonio: sequitur & dic-
ap's: Vbi sapiēs vbi scri-
ba: vbi conquistoz hui' se-
culi: Nonne stultam fecit
deus sapientiam hui' mū-
di: Nam quoniā in dei sa-
pientia nō cognouit mū-
dus p sapientiā deuz: pla-
cuit deo p stulticiam p dī-
catis saluos facere cre-
dentes. Quoniā qdē iu-
dei signa petūt: & greci sa-
pientiā querunt. Nos au-
tem p dīcamus inqt chri-
stum crucifixū: iudeis qui
dē scandalū: gētib; autez
stulticiā. Ipsi xō vocat
iudeis et grecis: christuz
dei vtutem & dei sapiētiā:
qm qd stultū ē dī sapiēti'

turum illud tempus
multipliciter comen-
dat. vnde et beatus
Augustinus hic in
littera pbat qd virgi-
lius loqbarur quasi
in persona sibylle cu-
mee. vñ et eius auto-
ritate in egloga illa.
Quartus enim ver-
sus illius egloge car-
lis ē. Ultima cum ei-
am venit carminis
eras. Et ideo taz hie-
ronymus qd augusti-
nus verum dicit. di-
cit em Hieronymus
vez. quia poeta vir-
gilius loquēs vt po-
eta. poetice cōposu-
it de filio pollionis
predicti. vnde ille si-
lius fuit psona adū-
biata. id est ficta po-
etice per quem tamē
representabatur per-
sona xpi. Ita qd ista
fabula fuit de filio
pollionis conficta.
s; veritas fabule fu-
it de christo. Nam po-
ete per fabulas sem-
per veritates aliquā
expamere intēdebāt
Letera huius capi-
tuli intellect' his q
dicat augustin' que
ego etiaz dixi in pce-
dentibus capit' sa-
tis clare patent.

Ca. XXVIII

**Itis g ho-
m mines in er-
rore. &c. In**
hoc capitulo beatus
augustinus p' rebē-
dit porphyriū de int'
qua intentione quā
habuit in docendo.
docuit enim vana p-
pter vanitatem. vt
salicet placeret curi-
osis. vel vt doceret
curiosos. Et facit h
duo. quia primo rā-
git quedā vera qd do-
cuit. & tñ modus do-
cendi vanitatem in-
tentionis ipsius ostē-
dit. Secundo ibi
b Ignorantiā cer-
re et tē. ponit quasi
dā veritates ab ipō

Loz. f.

Abdic. f.

Loz. f.

Liber

edoceras cir
ca quas tñ
grauit offe
dit. Et prz
er pcedentibz
torum illud
capitulum

est hoibus: et qd infir m ū ē de i: for
tius est hoibus. Hoc quasi stultuz
et infirmū tanq̄ sua x̄tute sapiētes
fortesq; p̄tenuit. S; hec ē gra q̄
sanat infirmos: nō supbe iactātes
falsaz b̄titudinē suā: s; hūilī pot̄
verā miserā p̄fiteres. L. XXIX.

a Redicas p̄z et ei filius
p quē vocas paternū itel
lectū seu mētē: et hoz me
diū quē putam̄ te dicere sp̄m̄ sc̄m̄

et more v̄ro apellas tres dos. Ubi
et si verbis indisciplinatis v̄tūm̄
videris tamē qualiter cūq; et qua
si p̄ quedā tenuis imaginatōis v̄m
bracula q̄ nitendū sit: s; incarnatō
nē incōmutabilis filij dei qua sal
uamur: vt ad illa q̄ credim̄ vel ex
q̄ntalacūq; p̄te intelligim̄ pueni
re possim̄: n̄ vult agnoscere. Ita
q; videt̄ v̄tūq; et si de lōginq; et si
acie caligāte patriā in q̄ manēduz

est: s; viā q̄ eundū est non tenetis.
L. ostiteris tñ gra q̄ qdē ad deū p̄
virtutē intelligētie puenire pauc̄
dicis esse p̄cessum. Non em̄ dicis
paucis placuit: vel pauci voluerit:

sed cū dicis esse cōcessum p̄culdu
bio dei gra nō hoīs sufficientiā
p̄fiteris. Uteris etiā h̄ x̄bo aptius
vbi platonis sn̄iaz se q̄no: nec ipse
dubitas i hac vita hoiez nullo mō
ad p̄fectōz sapie puenire: sc̄m̄ in
tellectū tñ viuētib; oē qd̄ deest p̄
uidētia dei et gra post hāc vitam
posse compleri. S; si cognouisses

dei gra per ihm̄ x̄pm̄ d̄m̄ nost̄z
ip̄amq; ei incarnatōz qua homis
aiam corpūq; suscepit: sūmū esse
exēplū gr̄e videre potuisses. Sed
qd̄ faciā scio me frustra loq̄ inoz
tuo: s; q̄tū ad te attinet. Quātum
aut̄ ad eos q̄ te magnipendūt et te
v̄l q̄licūq; amore sapie vel curiosi
tate artū q̄s si debuisti discere di
ligūt: quos poti in tua cōpellatio
ne alloquor: fortasse non frustra

gra dei nō potuit gran̄ cōmēda
ri: q̄ vt ip̄e vnic̄ dei fili; i se incom
mutabilis manēs indueret homi
nem: et sp̄m̄ dilectionis sue daret
hoibus homine medio: q̄ ad illum
ab hominibus veniretur: qui rā lō
ge erat immortalis a mortalibus

L. XXIX
Redi
p cal pa
trē et eius fi
liū rē. In h
ca. ostendit
b. aug. quō
porphyri; et
sui seq̄ces
ad ea q̄ nos
fide tenem̄
se habuerūt
Et facit hic
duo. q; p̄
mo post ca
i quib; por
phyri; con
cordat et dis
cordat a fid
n̄iaz ponit
tria. Pr̄mū
est de tri
tate perso
narum in q̄
videt nobis
sc̄m̄ cōcor
dare in re.
licet non in
modo loq̄n
di. Sc̄m̄ ē
de incarna
tione q̄ om
nino negat
Tertium ē
de collatōe
diuine gra
tie quaz vi
del concede
re vt p̄bat
augustinus
et duobus

incommutabilis a commutabili
bus: iustus ab impijs: beatus a mi
seris. Et quia naturaliter indidit
nobis vt beati immortalesq; esse
cupiamus manens beatus. susce
piensq; mortalem: vt nobis tribu
eret quod amamus: perpetiēdo
docuit contemnere quod time
mus. Sed huic veritati vt posse
tis acquiescere: humilitate opus
erat: q̄ ceruici vestre difficillime p̄
suaderi potest. Quid enim incre
dibile dicitur: p̄sertim vobis qui
talia sapitis. quibus ad hoc credē
dum vos ipsos admonere debeat
quid in quā vobis incredibile dici
tur: cum deus dicitur assumpsisse
humanam animam et corp;: q̄ cer
te tantū tribuitis aie intellectua
li: que anima v̄tq; humana ē: vt
eā cōsubstantialē paternē illi mēti
quē dei filiū cōstemini fieri posse
dicatis. Quid ergo incredibile ē
si aliqua vna in: intellectualis anima
modo quodā ineffabili et singulari
p̄ multoz salute suscepta est. Lor
pus v̄o aie coherere vt homo ro
tus et plenus sit: natura nostra ip̄a
teste cognoscim̄. Qd̄ nisi v̄stānt
simū esset: hoc p̄fecto eēt incre
dibilis. Facili; quippe in fide recipi
endū est: et si humanū diuino: et si
mutabilē incōmutabili tñ sp̄m̄ sp̄i
ritū: aut vt verbis v̄tar que i v̄su
habetis: incorporeū incorporeo:
q̄ corp; incorporeo coherere. An
forte vos offendit inuitatus cor
poris partus ex x̄gine. Recq; h̄ de
bet offendere: imo potius ad pie
tatem suscipiendā debet adduce
re: q̄ mirabilis mirabiliter natus
est. An v̄o q̄ ip̄m̄ corpus morte de
positū: et in melius resurrectione
mutatum: iaz incorruptibile atq;
imortale in supna subuexit. Hoc
fortasse credere recusatis intuen
tes porphyrium in his ipsis libris
ex q̄b; multa posuit: q̄s de regressu
aie scripsit: tam crebro p̄cipere oē
corpus esse fugiēduz: vt aia pos
sit beata p̄manere: cum deo. Sed
ip̄e poti ista sentiēs corrigēd; fuit
p̄sertim cū de aia mūdi hui; v̄sibi
lis: et rā ingēt; corpore molib; cūz

dicis eius
et parer lute
ra. Secun
do ubi. et
b. S; lu
ic rē. dispa
tat contra
Porphyri
ū et eius se
quaces de
incarnatio
ne quam ne
gant et p̄ho
p̄bat et his
que ip̄i con
cedunt q̄ in
carnatio nō
sit omnino
impossibi
lis v̄l incre
dibilis. et
no ubi.

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

dicis eius
et parer lute
ra. Secun
do ubi. et
b. S; lu
ic rē. dispa
tat contra
Porphyri
ū et eius se
quaces de
incarnatio
ne quam ne
gant et p̄ho
p̄bat et his
que ip̄i con
cedunt q̄ in
carnatio nō
sit omnino
impossibi
lis v̄l incre
dibilis. et
no ubi.

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

c. An for
te vos offē
dit. et. credu
dit duo ex
quibus v̄
denf posse
moueri ad
discēden
dum incar
nationem et
ca que dici
mus de dei
filiū incar
nato. quoz
pr̄mum est
impossibili
tas partus
v̄tq; m̄ se
cundum im
possibilitatē
refu. et. r̄o
nis et. et. v̄
dit secundū
ibi. An vo
ro q̄ ip̄m̄
corpus rē.
vbi duo fa
cit. q̄m̄ p̄
mo et. dicit
Porphyri
ostēdit pos
sibilitatem
resurrectio
nis. et. ostē
dit q̄ causa
gr̄e negat
resurrectio
nem est om
nino inuifi
ficiens. et
facit p̄ l̄ia

Quid est qd vt bñ simus rē ostendit eam qre isti non pñt credere humilitatē incarnatōis. qz. s. ipi sup bñ sunt. f. acit aut bñ. b. aug. mentionē de pñcipio eua gelij. iohannis vsqz ibi exclusiue. fuit hō missus a deo rē. In libro cuiusdā platonici regno. de q etiā fac mē tionē. li. vj. cōfē sionū. vbi etiā rā git multa alia de illo euāgelio q in li. platōico inueniunt. De hoc etiāz fit mētio in glo/ sa super illud ad col. j. Mysteriū qd absconditum fuit finit op^o fm Thomā va loys anglicū na/ tione. Sequētia sunt supra de ex/ positōe fr̄is nico lai tructib āglici ordīs p̄dicatōz. ne om̄issis seqnti bñ libroz expōsi tōibz op^o p̄ns igy fecitū videatur.

Redical p p̄m rē. In b ca.

re. declarat au/ gust. qtra porphi rianos creditūto rē esse incarnatōz xpi q multa q il li afferit. inter q est illud qd ponit plato r ipi tenēt q mūdus est an i mal beatissimuz Ubi nota q libri porphyri q d bō aug^o bñ r. s. mul ta allegant inri tulanē de regres su aie.

Quod inritū sancti rē. Dicēō memorat augu. quomodo platōi cus quidam vo luit p̄ncipium euāgelij iohan nis scribi litteris aureis i ecclesijs teste sene sancto

simpliciano. adiunxit. sed iō noluit superbo dictus il le magister scilicet porphyri^o hoc fieri. qz verbū caro factū est r habitauit in nobis. l. qz noluit hanc bñlira rē de filio dei credere. noluit q p̄ncipiū solēnter pu blicari ne b cuius p̄ncipium admittit in publicam fidem admittetur.

Capitulum. XXX

illo taz incredibilla sapiatis. Platōe qpe auctore aial eē dicit: mūdū r aial bñssimuz: qd vultis eē etiā sempiternū Quō q nec vnq̄ soluet a cor pore: nec vnq̄ carebit bñtu dine: si vt aia bñ sit corp^o est oē fugiendū. Solē q̄ istū et cetera sidera nō solū i libris v̄fis corpa eē fatemini: q vo biscū oēs hoies r p̄spicere si cūctant r dicere: vex etiā al tiora vt putatis peritia h eē aialia beatissima p̄hibetis: r cū his corpib^o sempiterna. Quid q̄ est q cū vobis fides xpiana suadet: tūc obliuisci mini aut ignorare vos singi tis qd disputare aut docet so leatis: Quid cāe est cur p̄p̄ optinōes v̄as q̄s vōs ipi op̄ pugnatīs xpiani esse nolitis nisi qz xps hūilit̄ venit r vos supbi estis: Qualia scōz cor pora i f̄surrectōe futura sint pōt aliquātō scrupulosi^o inf xpianaz scripturaz doctissi mos disputari: futura tñ sem piterna mīme dubitant r ta lia futura qle sua resurrectio ne xps demonstrauit exēpluz. Sed q̄liaciūq̄ sint: cū incor ruptibilia p̄sus r imortalia i nulloq̄ aie p̄replatōz q̄ i des um figit impediētia p̄dicent vōsqz etiā dicatis eē in cele stib^o imortalia corpa imorta lit̄ beatoz qd est q vt bñ si mus oē corp^o fugiendū esse opinamini: vt fidē xpianā q̄si rōnabilis fugere videamini: nisi qz illud est qd iterū dico:

Ipost platonē. In hoc ca. memorat augu. s. porphyriū emēdasse opinionē platōis de re uolutōe aiaz in bestias. q opinio inritū habu it a pythagora. qm̄ aliqñ plato audiuit dogmata py thagore: quē nihil scripsisse asserit rufinus in inuenti

one qtra hierony mū. Quidius li. xv. de trāsfōma tis vbi de reuolu tōe spiritū n̄ri in bestias. r bestiaz in hoies. sic dicit. Et q̄libet occu pat art^o. Spūs eā feris hūana i corpa transit. in q̄ feras n̄ri. To luit aut porphyri us nō in bestias. s3 in corpa boim nō relicta s3 i no ua reuertit. Unde pythagoras q̄uis non tñ in corpa boim sed bestiaz reuoluit aiaz po suertit. de se tamē dicit q ipse fuit miles i bello troi ano nomine Lu phobus. r ibi oc cisus est a Me nelao qui r mior atrides dictus ē. Unde Quidius vbi supra in per sona pythagore dicit. Ipse ego me memini troia ni tempore belli. Pantoides Lu phobus cram cui pectore quon das. Desit in ad uerso grauis ha sta minoris. Atri de. Hanc autem reuolutionez ant marum in noua corpa posuit porphyrius ante q̄ esset aia purga ta. s3 postq̄ pur gata reuersa esse ad patrē. posuit q̄ vltorius non reuenteretur ad corpus. hoc autem volebant platonē ci quod r virgili^o tanq̄ platonicus de aiabus taz pur gatis r in cāpos iam elysios ranslatis. dicit. vj. enei dos. Lethū ad fluuiū deus euocat agmine magno. scilicet huiusmodi animas. Scilicet immemores su pera conueta reuident. r tandem oblite p̄teritorum Rursus r incipiant in corpa velle reuerti.

xps est humilis: vos supbi: An forte corrigi pudet. Et h vitiū non nisi superboz est. Pudet videlicet doctos ho mines ex discipul platōis sic r̄i discipulos xpi: q piscatorem suo spū docuit sape ac dicere In p̄ncipio erat x̄bū: r x̄buz erat apud deū: r de^o erat ver bū. hoc erat in p̄ncipio apō deū. Dia p̄ ipm̄ facta sūt r si ne ipō factū ē nihil. Qd factū est i ipō vita erat: r vita erat lux hoim Et lux i tenebris lu cet: r tenebre eā nō cōprehē derūt. Qd inritū sc̄i euāge lij cui nomē est fm Jobem. q dā platonē sicur a sc̄o sene simpliciano q̄ postea medio lanēst ecclie p̄fedit ep̄s: sole bam^o audire: aureis l̄ris con scribendū: r p̄ oēs ecclias in locis em̄inētissimis p̄ponē dū eē dicebat. S3 iō viluit su pbis de^o ille m̄gr qz verbū ca ro factū est r habitauit i no bis: vt parū sit miser q̄ egro tant: nisi se in ipa egritudine etiā extollat: r de medicina q̄ sanari poterāt erubescant. Non em̄ h faciūt vt erigant s vt cadēdo graui^o affligant

Ip̄ pla. L. XXX. tonē aliqd emēdāf existimāf indignū: cur ipse porphyri^o nōnulla r si pua emēdauit: Itā platonē a numas hominum post mor tem reuolui vsqz ad corpa ra bestiarum scripsisse certis simum est. Hanc sententiaz Plato doctor tenuit. Et

reuenteretur ad corpus. hoc autem volebant platonē ci quod r virgili^o tanq̄ platonicus de aiabus taz pur gatis r in cāpos iam elysios ranslatis. dicit. vj. enei dos. Lethū ad fluuiū deus euocat agmine magno. scilicet huiusmodi animas. Scilicet immemores su pera conueta reuident. r tandem oblite p̄teritorum Rursus r incipiant in corpa velle reuerti.

Job. s.

platois discipulo porphirio tamen iure displi-
 cult. In hoim sane no sua que dimiserat: sed i
 alia noua corpa redire humanas aias arbitra-
 tus est. Puduuit. f. illud credere ne mater for-
 tasse filiu in mulā reuoluta uectaret: et non pu-
 duit hoc credere: ne reuoluta mater in puellā
 filio forlita nuberet. Quāto credif honesti qd
 sancti et yeraces angeli docuerūt: qd pphe dei
 spiritu acti locuti sunt: qd ipse que venturū sal-
 uatorē pmissi nunciū pdixerūt: qd missi aposto-
 li qui orbē terrarū euāgelio repleuerūt. Qto
 iquā honesti credif reuerti semel aias ad cor-
 pora ppria: qd reuerti totiens ad diuersa. Ue-
 rūtāmē vt dixi ex magna pte in hac opinione
 correctus est porphyrius: vt saltē in solos ho-
 mines humanas aias pceptitari posse sentiret:
 beluinos autē carceres euertere minime dubi-
 taret. Dicit etiā deū ad hoc aiam mūdo dedis-
 se: vt materie corpalis cognoscēs mala ad pa-
 trem recurreret: nec aliqñ tā taliū polluta con-
 tagione teneret. Ubi et si aliqd incōuenienter
 sapit: magis enī data est corpi vt bona faceret
 nō enī mala disceret si nō faceret: in eo tñ alio-
 rum platonicoꝝ opinione et nō in repua emen-
 dauit: q mundatā ab oibus malis aiam: et cum
 patre cōstitutā: nunq̄ tā mala mūdi hui⁹ passu-
 ram esse p̄fessus ē. Quā snia p̄fecto ab: tulit qd
 esse platoniciū maxime p̄hibet: vt mortuos ex
 uiuis ita uiuos ex mortuis sp̄ fieri: falsumq̄ eē
 oñdit: qd platonice uidef dixisse uirgil⁹. In cā
 pos elysios purgatas aias missas. Quo nomi-
 ne tanq̄ p̄fabulā uident significari gaudia be-
 atorū ad fluuiū letheū euocari: hoc est ad ob-
 liuionē p̄teritorū. Scj in memores supera vt cō-
 uera reuisant. Rursus et incipiāt in corpa uel-
 le reuerti. Adrito displicuit hoc porphyrio: q̄
 niam reuera credere stultū est: ex illa uita que
 beatissima eē nō poterit: nisi de sua fuerit eter-
 nitate certissima: desiderare aias corporū cor-
 ruptibiliū labē: et inde ad ista remeare: tanq̄ h
 a gat summa purgatio vt in q̄natio requiratur
 Si enī q̄ p̄fecte mundāf hoc efficit vt oīm ob-
 liuiscant malozū: malozū autē obliuio facit cor-
 porū desiderū ubi rursus implicent malis: p̄-
 fecto erit ifelicitatis cā summa felicitas: et stul-
 ticiē cā p̄fectio sapientie et imundicie causa sū-
 ma mundicia. Nec ueritate ibi beata erit. aia
 q̄ diuiciūq̄ erit ubi oportet fallatur vt beata sit
 nō enī beata erit nisi secura. Ut autē secura sit
 falso putabit semp̄ se beatā fore: qñ aliqñ erit
 et misera. Qui ḡ gaudēdi cā falsitas erit: qñ d̄ve-
 ritate gaudebit. Uidit h porphyri⁹: purgatāq̄
 aiam ob h reuerti dixit ad p̄fem: ne aliqñ iam
 maloz polluta cōtagioe tenef. L. XXXI

Virgil.
 6. cncid.

Also igit a qbusdā platoniciis ē credi-
 tus: qñ necessari⁹ orbē ille ab eis de zab a
 eundi et ad ea dē reuertendi. Qd enī
 si uerū esset: qd hoc scire prodesset: nisi forte
 inde se nobis auderēt p̄ferre platonici: qz id
 nos in hac uita iā nescirem⁹ qd ip̄ in aia meli-
 ore uita purgatissimi et sapientissimi fuerāt ne-
 scituri et falsum credendo beati futuri. Quod
 si absurdissimū et stultissimū ē dicere: porphy-
 rij p̄fecto ē p̄ferenda snia: his q̄ aiaz circulos
 alternante semp̄ beatitate et miseria suspicati
 sunt. Qd si ita ē: ecce platonice in melius a pla-
 tone dissentit: ecce uidit hic qd ille non uidit:
 nec post talē ac tantū magi strū refugit corre-
 ctionem: s̄ homini p̄posuit uitatē. Lur ḡ nō po-
 rius diuinitati credim⁹ de his reb⁹ q̄s huma-
 no ingenio peruestigare nō possum⁹: q̄ aiam
 q̄ ip̄am nō deo coeternā s̄ creatā dicit eē q̄ nō
 erat. Ut enī h platonici nollēt credere: hanc
 utiq̄ cām idoneā sibi uidebant afferre: qz nisi
 q̄ semp̄ antea fuisset: semp̄tinū deinceps esse
 nō posset. Quāquā et de mūdo et de his quos
 in mūdo deos a deo factos scribit plato aper-
 tissime: dicit eos esse cepisse: et habere initiaz:
 finē tñ nō habituros: s̄ p̄ ditoris potētissimaz
 uolūtate in eternū p̄māfuros eē p̄hibeat. Ue-
 rū id qd intelligāt inuenerint nō eē h uidelicet
 t̄pis s̄ substitutiōis initiaz. Sicut enī in q̄nti si
 pes ex eternitate semp̄ fuisset in puluere: semp̄
 per ei subeēt uestigiu: qd tñ uestigiu a calcate
 factū nemo dubitaret: nec alter altero prius
 eēt q̄uis alterū ab altero factū eēt. Sicut inquit
 uirt: et mūdus atq̄ in illo creati: et sp̄ fuerūt et
 sp̄ exite q̄ fecit: et tñ facti sūt. Nunq̄d ḡ si ani-
 ma sp̄ fuit: etiā miseria ei⁹ sp̄ fuisse dicēda est.
 Porro si aliqd in illa qd ex eterno n̄ fuit eē ce-
 pit ex tpe: cur n̄ fieri potuerit vt ip̄a eēt ex tpe
 q̄ antea nō fuisset. Deinde uirtudo q̄ ei⁹ post
 exp̄imētū maloz firmoz et sine fine mēfura: sic
 iste p̄fitef. p̄culdubio cepit ex tpe: et tñ sp̄ erit:
 cū antea nō fuerit. Illa igit oīs argumētatio
 dissoluta ē: q̄ putat nihil eē posse sine fine t̄pis
 nisi qd initium non habet temporis. Inuenta
 est enī aie beatitudo: que cum initiaz t̄pis ha-
 buerit: finē t̄pis non habebit. Quapropt diui-
 ne auctoritati hūana cedat infirmitas eisq̄ be-
 atis et immortalib⁹ de uera religioe credam⁹
 q̄ sibi honozē non expetūt: que deo suo q̄ etiāz
 n̄ est: deberi sciunt: nec iubent vt sacrificiū fa-
 ciam⁹: nisi ei t̄mō cuius et nos cum illis: vt se-
 pe dixi. et sepe dicēdū est. sacrificiū eē dēm⁹: p̄
 eū sacerdotē offerēdi q̄ i hoie que suscepit fm
 quez et sacerdos eē uoluit: etiā vsq̄ ad mortē
 sacrificiū p̄ nob̄ dignat⁹ ē fieri. L. XXXII

Ecce religio que vniuersale p̄tinet
 uia aie liberade: qm̄ nulla nisi hac li-
 berari pot̄. hec est em̄ q̄damo regal-
 uia: q̄ vna dicit ad regnū: n̄ spali vestigio nu-
 tabundū: s̄ eternitatis firmitate secuz. Lūc
 dicit porphyr̄ in p̄mo iuxta finē de regressu
 aie libro: mūdū receptū in vnā quādā sectā q̄
 vniuersale vīa aie p̄tineat liberade: vī a p̄bia
 verissima aliq̄ vel ab indoꝝ morib̄ ac discipli-
 na: aut inductōe chaldeoꝝ: aut alia q̄libet vīa
 nondūq̄ in suā noticiā eādē vīa historiali co-
 gnitōe platā: p̄culdubio p̄tinet esse aliquā. s̄
 nōdū in suā venisse noticiā. Ita ei nō suffice-
 bat q̄cqd̄ de aīa liberada studiofissime didice-
 rat: sibiq̄ vel poti⁹ alijs nosse ac tenere vide-
 bat. Sentiebat em̄ adhuc sibi deesse aliquā p̄-
 stantissimā auctoritatē: quā de re tanta sequi
 opteret. Lūc aut̄ dicit vel a p̄bia verissima: ali-
 qua nōdū in suā noticiā puenisse sectā: q̄ vni-
 uersale p̄tineat vīa aie liberade: satis q̄tū ar-
 bitror ostēdit: vī eā p̄biaz i q̄ ipse p̄batus est nō
 eē verissima: vel ea nō p̄tineri talē vīa. Et quō-
 tam pot̄ esse verissima: qua nō p̄tinet hec vīa
 hāc q̄ alia vīa est vīa aie liberade: nisi q̄ vni-
 uerse aie liberant̄. ac p̄ hoc sine illa nulla libe-
 ratur: Lūc aut̄ addit et dicit: vel ab indoꝝ
 morib̄ et disciplina: vel ab inductōe chaldeoꝝ:
 vī alia q̄libet vīa: manifestissima voce testa-
 tur: neq̄ illis q̄ ab idis: neq̄ illis q̄ a chaldeis
 didicerat: hanc vniuersalē vīa aie liberade cō-
 tineri: et vīq̄ se a chaldeis oracula diuina sūp̄-
 sisse: q̄ assiduā cōmemoratōz facit. Tacere nō
 potuit. Quā vult q̄ intelligi aie liberade vni-
 uersalē vīa nondū receptā: vel ex aliq̄ verissi-
 ma p̄bia: vel ex eaz̄ gētiū doctrinis q̄ magne
 velut i diuis reb̄ hēbant: q̄ pl̄ apud eas curi
 ositas valuit q̄rūq̄ āgeloz cognoscēdoꝝ et co-
 lendorū nondūq̄ in suā noticiā historiali co-
 gnitōe platā: Que nā ista ē vniuersal vīa: nisi
 q̄ non sue cuiq̄ genti pp̄ia: s̄ vniuersis genti-
 bus: q̄ cois esset dicim̄ imp̄ita ē. Quā certe
 iste hō non mediocri ingenio p̄dit: eē nō du-
 bitat. p̄d̄ouidētiā q̄pe diuinā sine ista vīa
 liberade aie gen̄ hūanū relinq̄re nō credit.
 Heq̄ em̄ ait nō esse: s̄ h̄ tū bonū tūq̄ aduato-
 rīū nōdū receptū. nōdū in suā noticiā eē pla-
 tū. Hec mirū. Lūc em̄ porphyr̄ erat i reb̄
 hūanis: qm̄ ista liberade aie vīa q̄ non est
 alia q̄ religio xp̄iana opugnari p̄mittebat ab
 idoloꝝ demonūq̄ cultoz: regibusq̄ frenis
 pp̄t̄ asserēdā et p̄secrandū martyriū numerū
 h̄ est restiū veritatis. p̄ q̄s ostēdere oīa corpa-
 lia mala p̄ fide pietatis et cōmendatōe verita-
 tis eē tolerada. Thidebat q̄ ista porphyr̄ et p̄

huiusmōi p̄secutōes cito istā vīa p̄tura: et p̄-
 p̄trea nō esse ip̄am liberade aie vniuersalem
 putabat: nō intelligēs hoc qd̄ eū mouebat: et
 qd̄ in ei⁹ electōe p̄peti meruebat: ad ei⁹ cōfir-
 matōz robustiorēq̄ cōmendatōēq̄ poti⁹ p̄tine-
 re. hec est igit̄ aie liberade vīa: et vniuer-
 sis gentib̄ diuina miseratōe p̄cessa: cui⁹ p̄ose-
 cto noticia ad q̄scūq̄ tā venit: et ad q̄scūq̄ vē-
 tura ē: nec debuit: nec debebit ei dici q̄re nō et
 q̄re sero: qm̄ mittētis p̄siliū nō est hūano inge-
 nio penetrabile. Qd̄ sensit etiā cū dixit: nōdū
 receptū h̄ donū dei: et nōdū in suā noticiā fuis-
 se platū. Heq̄ em̄ p̄trea vī nō esse iudica-
 uit: q̄ nōdū in suā fidē receptū fuerat vel in
 noticiā nōdū puenerat. hec ē iquā liberado-
 rū credentiū vīa: de q̄ fidel̄ abraā diuinū
 accepit oraculū. In semie tuo b̄ndicent̄ om̄s
 gētes. Qui fuit qd̄ gente chalde⁹: s̄ vt talia
 p̄missa p̄cipet q̄ ex illo p̄p̄ger et semē dispo-
 sivi p̄ angelū in manu mediatoris in q̄ eēt ista
 liberade aie vīa: hoc est oib̄ gentib̄ da-
 ta: iustus ē discedere a terra sua: et de cognatō-
 ne sua: et de domo p̄ris sui. Lūc ip̄e p̄mit̄ a
 chaldeoꝝ suspitōib̄ liberat⁹: vni vīx deuz
 seq̄ndo coluit. cui hoc etiā p̄mittēti fidelit̄ cre-
 didit. hec est vīa de qua in scā p̄p̄bia di-
 ctū est. De⁹ misereat̄ nostri et b̄dicat nobis.
 Illuminet vultū suū sup̄ nos et misereat̄ nostri.
 Et cognoscam⁹ i terra vīa tuā: in oib̄ genti-
 bus salutare tuū. Th̄ t̄to post ex abrae semie
 carne suscepta: de se ip̄o ait ip̄e saluator. Ego
 sum vīa veritas et vita. hec ē vīa: de q̄ t̄-
 to aī p̄phetariū ē. Erit i nouissimis dieb̄ mas-
 fest⁹ mōs dom⁹ dñi pat̄ in cacumie mōtiū: et
 extollet sup̄ colles et veniēt ad eū vniuersē gē-
 tes: et ingredient̄ narōes multe et dicēt. Veni-
 nite ascēdam⁹ i mōtē dñi: et i domū di Jacob: et
 annūciabit nob vīa suā et ingrediemur i ea. Ex
 syō em̄ p̄dier lex: et d̄bū dñi ab hierlm̄. Th̄a q̄
 ista nō ē vni⁹ gētis s̄ vniuersaz̄ gētiū. Et lex d̄
 b̄ūq̄ dñi nō in syō et irlm̄ remāsit. s̄ fide p̄cessit
 vt se p̄ vniūsa diffūderet. Th̄ ip̄e mediator p̄-
 resurrectōz suā discipulis trepidatib̄ ait. Op-
 tebat iep̄tri q̄ sc̄pta sūt i lege moysi et p̄p̄hetis
 et psalmis de me. Lūc apuit illi sensū vt in telli-
 gerēt sc̄pturas: et dixit eis. Qd̄ optebat xp̄um
 pati et resurgere a mortuis t̄tio die: et p̄dicari
 in noīe ei⁹ p̄nīaz et remissionē p̄ctōz p̄ oēs gē-
 tes. incipiētib̄ ab hierlm̄. hec ē igit̄ vīa aie li-
 berade vīa: quā sc̄ti āgeli sc̄tiq̄ pp̄be pus in
 pauc̄ hoib̄ vbi potuef̄t dei gr̄az̄ repiētib̄. et
 maxie i hebreā gēte cui⁹ erat ip̄a q̄damo facta
 resp̄blica. i p̄p̄hetatōz et p̄nūciatōz citat̄ dei
 ex oib̄ gētib̄ p̄gregade. et tabnaclō. et tēplo. et

Gen. 22.

Gen. 12.

Ps. 66.

Job. 14.

Esa. 2.

Luc. 24.

*No qd̄ abrahā
fuit maledog + p̄p̄tō
ai d. p̄p̄tō*

Vīa saluaz̄

sacerdotio. et sacrificijs significauerunt. et elo-
quijs quibusdam maiestis plerisque mysticis pdixe-
runt. Pns aut in carne ipse mediator. et bti eius
apli in testamti noui gram reuelates apri in
dicarunt. q aliquato occultis supiorib sunt si-
gnificata rpb. p etati generi hūani distribu-
tōe. sic eā deo sapiēti placuit ordiare. mirabili
um opeꝝ diuioꝝ. quoz supi pauca iā posui cō-
testantib signis. nō em tmmō apparuerūt visio-
nes ageice. et celestiu mistroz sola vba sonue-
rūt. verū etiā hoib dei vbo simplicis pietatis
agētib. spūs imūdi de hoim corpib ac sensu-
bus pulli sūt. vitia corpis lāguozesq sanari. fe-
ra aī alia terraz et aquaz. volatilia celi. ligna.
elemēta. sidera. diuina iussa fecerūt. iferna ces-
serūt. mortui reuixerūt. excepti ipi saluatoris
pprijs singularibusq miracul. maxie natiui-
tatis et resurrectōis. in qru vno matēne vgi-
nitatis tantūmō sacm. in altero aut etiā eoz
q in fine resurrecturi sūt demōstrauit exēpluz
hec via totū hoiez mūdāt. et immortalitati mor-
talē ex oib qbus pstat pib ppar. Et em non
alia purgatio ei pti qreret. quā vocat intelle-
ctualē porphyrī. alia ei quā vocat spiritalē
alia q ipi corpi ppter ea totū suscepit veracissi-
mus potētissimulq mundator. atq saluator.
Pret hāc viā q pti cū hec futura pñiciant.
ptim cū facta nūciant. nūq generi de fuit hūa-
no. nemo liberatus est. nemo liberatur. ne-
mo liberabitur. Quod autem porphyrī vni-
uersalem viā aie liberande nondū in suā noti-
ciā historiali cognitōe dicē eē platā. qd hac hi-
storia vel illustrī iueniri pōt. q vniuersū orbē
tāto apice auctoritat. obtinuit. vī fidelius in q
ita narrant pterita vt futura etiā pdicant. qz
multa videm iplēta. ex qb ea q restāt sine du-
bio speram implēda. Nō em pōt porphyrīus
vel qcuq platonici. etiā in hac viā qsi terrena-
rū rez. et ad istā vitā mortalē pñētū. diuatio-
nez pdictionēq ptenere. qd merito i alijs va-
ticinātōib. et qru liber modoz vī artū diuina-
tōib faciūt. Regāt em h vel magnoz fuisse
hoiuz. vel magni eē pēdēda. Et recte Māiseri-
ozū sūt pñēsiōe cāz. sicut arte medicie qbus-
dā ascedētib signis pluriā vcture valitudini
puidēt. vel imūdi demōes sua disposita vī fa-
cta pñūciāt. et in qruuis mētib atq cupiditati-
bus in qz pgrua factis dicta vī dicit. facta com-
pēlant. vt sibi ius qdāmō vēdicēt i materia in-
firma fragilitat hūane. Nō talia scī hoies in
ista vī aiaz liberandaz via gradiētes. tanq
mā pphare curant. quis et ista eos si fugerit
et ab eis sepe pdicta sunt. ad eoz fidē faciēdaz
q mortaliū sensib nō poterāt inuimari. nec ad

experimentū celeri facilitate pducī. Et alia erāt
vere magna atq diuina. q qntū dabat. cogni-
ta dei volūrate futura nūciabāt. Xpus qpe in
carne ventur. et q in illo tā clara pfecta sūt. at-
q in ei noīe iplēta. pñia hoim et ad deū puer-
sio volūtati. remissio pctorū. gra iusticie. fides
pioꝝ. et p vniuersū orbē in verā diuitate multi-
tudo credētū. culture simulacroꝝ. demonūq
sbuersio. et a tēptatōib exercitatio. pficiētūq
purgatio. et liberatio ab oi malo. iudicij dies.
resurrectio mortuoz. angeloz societas. ipio-
rū eterna dānatio. regnūq eternū glōsissime
ciuitatis dei p̄spectu ei immortalis p̄fructis. in
hui vīe sc̄pturis pdicta atq pmissa sunt. qru
tā multa iplēta p̄spicim. vt recta pietate futu-
ra esse cetera p̄fidam. hui vīe rectitudinez
vīq ad deū vidēdū. eiq in eternū cōberēdū
in sanctuarij sc̄pturaz eē locatā. q pdicat atq
q asserit veritate qcuq si credūt. et ob nec
itelligūt. opugre p̄t. si expugre si p̄t. Quā
pp̄ in decē libris istī et si min. q nonnulloz de
nob expectabat intētio. tū qru dā studio qru
ver. de. et dñs adiuuare dignat. ē satisfecim.
refutādo p̄tradictōes impioꝝ q pdictōi sc̄e ci-
uitatis. de q disputare institūim. deos suos p̄-
ferūt. Quoz decē libroz qnq supioꝝ adū-
sus eos p̄scripti sūt. q ppter bona vite hui. de
os colēdos putāt. qnq aut posteriores aduer-
sus eos q cultū deoz. pp̄ vitā q post mortē fu-
tura est seruādā existimāt. Deinceps itaq ve-
lut in p̄mo libro polliciti sum. de duaz ciuita-
tū q̄s in h̄ sc̄lo pplexas dixim. iuicēq p̄mixtas
exortu et p̄cursu et debite finib. qd dīcēdū arbi-
troz q̄tū diuinit. adiuuabor expe diam.

Explicitus est liber decimus.

Incipiunt capitula libri XI.

- i De ea pte opīs q duaz citatū. i. celestī ac
frene initia et fines icipiūt dem̄ari.
- ii De agnoscēdo deo. ad cui noticiāz ne-
mo hoim puenit. nisi p mediatorē dī
et hoim. hoim i esum xpm.
- iii De auctoritate canonicē scripture. diui-
no spiritu condite.
- iiii De cōditōe mūdi. q nec in p̄p̄alis sit. nec
nouo dei ordinata p̄silio. q̄si postea
voluerit qd antea noluerit.
- v Tā nō esse cogitādū de ifinitis tpm spa-
cijs aī mūdū q̄ nec d̄ ifinitis locozum.
- vi Creationis mūdi tpm vniū esse p̄ncipi-
um. nec aliud alio p̄ueniri.
- vii De qualitate p̄moꝝ dieꝝ. qz anteq sol
fieret vesperam et mane traduntur
habuisse.
- viii Que q̄līue intelligēda sūt dei reqes q̄p.